National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0N4

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354

Nr. 53 (1973) 1987 | NELJAPÄEVAL, 31. DETSEMBRIL – THURSDAY, DECEMBER 31 | XXXVII aastakäik

Montrealis korraldati Alma Materi päev. Aktusest osavõtjad laulavad hümni. (Lähemalt lhk. 3)

Foto – M. Sultson

Rahvuspoliitilised küsimused lähemale selgitamisele

EKN esimehe Laas Leivati jutuajamine „Meie Elule"

Aastavahetusel pöördusime Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimehe Laas leivati poole mõningate küsimustega, et kuulda kokkuvõtet Kanada eestlaste kesk- ja võitlusorganisatsiooni tegevusest 1987. aastal ja kavatsustest 1988. aastaks.

— Mida tõstaksite esile tähtsamana EKN tegevusest ja aktsioonidest 1987. aastal?

— EKN tegevuse vabadusvõitluslikus sektoris oli üheks tähtsamaks tegevuseks Kanada parlamendile esildise koostamine inimõiguste rikkumise kohta okupeeritud Eestis. See valmistati 1987.a. suvel Kanada parlamendi alalisele inimõiguste komisjonile selle poolt teostatavate ülekuulamiste jaoks. Eestlaste esildis anti üle komisjoni Montrealis peetud istungil 22. oktoobril, kus ka äsjasaabunud eesti vabadusvõitleja Tiit Madisson sai komisjonile oma seletusi esitada. EKN esildis koos lisadega oli 67 lk. Suusõnaliselt täiendas seda EKN abiesimees prof. M. Puhvel ja samal koosolekul kuulati ära Tiit Madissoni seletused. Komisjoni liikmed tundsid elavat huvi esildise ja antud seletuste vastu. EKN esildises rõhutati, et inimõiguste probleemid on osa igale rahvale kuuluvatest rahvuspoliitilistest õigustest.

Teiseks suuremat tähelepanu nõudnud tegevuseks oli selgitustöö sõjakurjategijate küsimuses. Saadeti küsimust selgitavaid materjale kohtuministrile Hnatyshinile ja Deshenes'i komisjonile. Toetati parlamendiliikme A. Witeri poolt esitatud täiendusi kriminaalseadustiku muutmisel, et sõjakuritegude küsimuste juurdlustel ei arvestataks Nõukogude Liidu poolt esitatavate tunnistajate või tõenditega. Esitatavad tõendid peavad vastama Kanada kohtupidamise korra nõuetele.

Kolmandaks tuleks välja tõsta hästiõnnestunud Musta Lindi Päeva aktsiooni, mis laienes üle vaba maailma, muutudes tugevalt rahvusvaheliseks. See aktsioon ulatus ka okupeeritud Eestisse, Lätisse ja Leedusse, tekitades sealsetele okupatsioonivõimudele peavalu. Aktsiooni hinlisminister Joe Clarkile uus esildis, mis sisaldab eelmisest esildisest rohkem materjale. Esildisele on lisatud ka ärakirjad mitmete parlamendiliikmete kirjadest, milledes need välisministrilt soovivad korraldust Eesti ja Läti aukonsulite trükitult ilmuvasse nimekirja võtmist.

LAAS LEIVAT

geks oli EKN aktsioonikomisjoni esimees Markus Hess.

Suurema sündmusena korraldab EKN tuleva aasta algul järjekordse Eesti Organisatsioonide Konverentsi, mis on vajalik ettevalmistusena ESTO 88-l toimuvale Ülevaailmsele Eesti Rahvuskongressile. Organisatsioonide konverentsi ajaks on määratud laupäev, 5. märts, konverentsi algusega võib-olla juba eelmise päeva õhtul. Konverentsi peakorraldajaks on EKN juhatusliige Avo Kittask. Sellel konverentsil tulevad lähemale selgitamisele okupeeritud kodumaaga läbikäimise küsimused ja meie üldised rahvuspoliitilised probleemid. Rahvuskongressil ESTO 88-l on EKN-i poolt käsitatavaks teemaks „Uue generatsiooni perspektiivid eesti ühiskonnas", missuguste ettekande referent tuleb anda Kanadast.

— Missuguseid tähtsamaid ülesandeid on EKN-ul näha ette eeloleval 1988. aastal?

— Peame jätkuvalt silmas sõjakurjategijate otsimise arengut Kanadas. On mõningaid kuuldusi, et 20 kahtlusealuse hulgas, kelledega ühenduses olevaid küsimusi praegu uuritakse, võiks olla ka üks eestlane, kuigi mingeid otseseid andmeid selleks ei ole. Balti ja ukraina keskorganisatsioonid jälgivad omavahelises koostöös olles kohtuministeeriumis loodud erikomisjoni tegevust ja koos korraldatakse kaebealuste kaitset, kui kellegi vastu peaks süüdistusi esitatama. Antakse legaalset kaitset, kui see osutub vajalikuks.

Kuna 1988. aasta on Eesti Vabariigi 70. juubeliaasta, siis tahetakse seda aastat tähistada mõne suurema aktsiooniga. On mõeldud suurema avaliku meeleavalduse korraldamisele, mis võiks toimuda 19. veebruaril. Võib-olla saab selle ühendada lipuheiskamise tseremooniaga Toronto Raekoja ees.

EKN jätkab eeloleval aastal Eesti Vabariigi aupeakonsuli nime Kanada ametlikus välisesindajate nimekirjas avaldamiseks. Koostatakse vä-

(Järgneb lhk. 4)

Palju rahvast jõulukirikutes

Lumetu ja pehme ilm ei aidanud kaasa pühademeeleolule, kuid aitas täita jõulukirikuid. Arvestuste järgi oli üheksas koguduste jumalateenistustel rahvast rohkem kui mullu. Jõuluõhtuteenistusi oli Peetri koguduses kolm, neist päevased kirikulisi tulvil, samuti jõuluõhtuteenistus Vana-Andrese kirikus ja enam kirikulisi Kolmainu ning Jakobi kogudustes. Rohkesti oli kirikulisi ka Ap. Õigeusu kogudustes, Baptisti kogudustes, Emmanuel Evangeelses kogudustes, Vabakogudustes ja Seitsmenda-Päeva Adventkogudustes.

Jumalateenitusi peeti ka esimesel jõulupühal. Jõulujumalateenistusi kaunistasid solistid ja koorid.

Jõuluõhtul käidi tava kohaselt surnuaedades ja süüdati kalmudel küünlaid.

Kuidas leiti Stalin-Hitleri pakti salaleping

GEISLINGEN — Vaba Pressiliidu 40. aastapäeval Münchenis käsitas dr. Alfred Schickel Ingolstadti ajalooinstituudist oma ettekandes Hitler-Stalini pakti. Ta ütles, et selle salaprotokolli ei avaldatud õja ajal.

Alles Nürnbergi kohtu ees seletas saksa endine välisminister Ribbentrop esmakordselt avalikult, et Hitler ja Stalin sõlmisid ju salalepingu. N. Liidu esindaja vastanud seepeale, et see ei vastavat tõele ja olevat alatu fašistlik väljamõeldis. Kuna vene arhiivid ei vastanud, leidis kõneleja esimesena maailmas täiesti juhuslikult salalepingu koopia Washingtoni arhiivis. Ribbentropi adjutant oli selle saatnud tuttavale USA diplomaadile, Bohlenile, kes lasi dokumendi arhiivi panna.

E.R.

Valitsus suurendab immigratsiooni

Kanada Immigratsiooniminister Gerry Weiner andis pressikonverentsi etniliste ajalehtede esindajatele Torontos, selgitamaks muudatusi Kanada immigratsiooniseaduses. Kanada on teinud tugevaks tööstuslikuks maaks suur immigrantide sissevool ja Kanada valitsus tahab jätkata senist immigratsioonipoliitikat. Käesoleva aastaga võrreldes soovib valitsus sisse tuua 10.000 immigranti rohkem kui möödunud aastal. Selle kohaselt võib Kanadasse tulla järgmisel aastal 125.000 kuni 135.000 immigranti. Arv võib muutuda, olenevalt sellest, kui paljus soovib tulla Kanadasse poliitilisi põgenikke.

Poliitilisi põgenikke on maailmas 10 kuni 15 miljonit, peamiselt Kaug-Ida põgenikelaagrites. Kanada võtab nendest vastu keskmiselt 13.000 aastas. Perekondade kokkuviimise poliitika alusel tuleb Kanadasse umbes 50.000 immigranti ja üksikisikute toetusega kuni 3.500. Valitsuse poliitika on võtta vastu immigrante suuremal arvul Kesk-Ameerikast, Aasia läänepoolsetest riikidest ja Ida-Euroopast.

Valitsuse arvates immigrandid ei võta ära töökohti kanadalaste käest. Nad esimeses järjekorras suurendavad ostjaskonda, mis ergutab tööstusi suurendama produktsiooni ja värbama juurde uusi töölisi. Teiseks on immigrandid, kes omavad tööstuslikke ja kaubanduslikke kogemusi, aidanud kaasa Kanada tööstusliku toodangu suurendamisele kuni ühe miljardi dollari suuruses aastas.

Lõpuks avaldas immigratsiooniminister arvamist, et ilma immigrantide sisselaskmiseta hakkaks vähenema Kanada elanike arv pärast üleminekut kolmandasse aastatuhandesse.

Kanadasse vastuvõetud immigrantidel on õigus ja võimalus asuda Kanadas elama sinna, kuhu nad soovivad, kitsendusi selle juures ei ole, ka mitte Quebeci provintsivalitsuse poolt.

Uue aasta sõnum E.V. esindajalt Kanadas

Heites pilku tagasi möödunud aastale, linastub mälupildi ekraanil ennekõike see, mis on toimumas Nõukogude kolooniaal-impeeriumis uute tuulte ajendil.

Kuigi on veel liiga vara, et õigesti hinnata nende uute tuulte kaugeleulatavust ja ka võimalikku vastureaktsiooni, siiski ei saa eitada, et esmakordselt on toimumas kommunistliku monoliidi ajaloos poliitilisi ja majanduslikke uutmisi, mis alles mõne aasta eest tundusid võimatuina.

Rääkides hiljuti ühe meie endise riigitegelasega, mainis viimane, et praegune olukord tuletab talle meelde aastat 1917, mil samalaadne ennerevolutsiooni-aegne segadus põhjustas eesti rahva poliitilise küpsemise ja üha tugevneva Venemaast irdumise mõtte.

Kodu-Eestis momendil toimuv majanduslik iseseisvumine toob endaga paramatult kaasa rahvusliku iseteadvuse ja tegutsemise tõusu, mis vajab meie positiivset hindamist ja ka teatud seisukohtade revideerimist, et kaasaaidata sellele arengule, mis on ääretult oluline meie rahva pärisosa rahvusliku üleelamise protsessile.

Arvestades sündmuste arengut kodumaal ja Kanada eestlaskonna üha suurenevat aktiivsust, julgeme sel aastavahetusel vaadata uue optimismiga vastu tulevikule.

Usus ja lootuses uue Eesti päeva koitu, soovin kõigile kaasmaalastele Kanadas, Kodu-Eestis ja vabas maailmas:

Head, õnnelikku ja edurikast uut aastat!

ILMAR HEINSOO
Eesti Vabariigi
aupeakonsul Kanadas

NÄDALAKROONIKA

Läti õpetaja Maris Ludviks, kes Nõukogude Liidust väljasaadetuna koos perekonnaga saabus Torontosse, avaldas siin lootust, et pärast teda rohkem läti õpetajaid kui dissidente ei sunnita Lätist lahkuma. Dissidentliku tegevuse pärast välja saadetud õp. Ludviks pääses kiirelt Viinist pühadeks Torontosse parlamendiliikme, end. ministri Sinclair Stevens'i poolt antud toetuse abil.

Esimeste aastakokkuvõtete järgi majandusliku edukuse kohta 1987. aastal jagasid rahvusliku kogutoodangu tõusus esikohta Iglismaa ja Kanada samasuguse toodangutõusu protsendiga möödunud aastal.

Tshehhoslovakkias toimus rahuliku üleminekuga kohaliku kommunistliku partei juhi vahetus. Endine juht, 74-aastane Gustav Husak astus tagasi partei peasekretäri kohalt ja uueks peasekretäriks määrati 65-aastane Milos Jokas, kes 1968. aastal teostas partei puhastuse pärast Nõukogude invasiooni. Läänerriikide vaatlejad ennustavad vähe radikaalseid muudatusi Tshehhoslovakkia rezhiimis.

Ajaleht „Pravda" avaldas Moskvas opositsiooniliste ringkondade vastu suunatud terava artikli hoiatusega, et nad oma „illegaalset" riigivastast tegevust pidurdaksid. Reuteri agentuuri teatel puudutab see Nõukogude Liidus tegutsevat umbes 30.000 eraklubi ja gruppi, kes väljakuulutatud „glasnosti" nimel nõuavad suuremat tegevusvabadust. „Pravda" hoiatab, et „glasnost" ei tähenda mitte liberaliseerumist lääne mõttes.

Ottawas teatatakse, et USA president Reagan ja Kanada peaminister Mulroney kirjutavad 2. jaanuaril samal ajal alla Kanada-USA vabakaubanduse kokkuleppele. President Reagan kirjutab kokkuleppele alla oma talvises puhkepaigas Palm Springs'is Kalifornias ja peaminister Mulroney kirjutab lepingule alla peaministri büroos Parlamendimäel.

Ühendriikide uurimisbüroo FBI vahisas New Yorgis Nõukogude Liidu UN-i esinduse teise sekretäri Mihhail Katkovi, keda oli jälgitud juba pikemat aega ja nüüd vahistati seadusvastaselt teolt. Välisministeeriumi esindaja teatas, et Katkov saadetakse nüüd Ühendriikidest välja.

Relvastuse kokuleppe vastase konservatiivide opositsiooni vaigistamiseks esines president Reagan Floridas kõnega, milles rõhutas, et allakirjutatav kokkulepe ei tähenda, et peaks uuesti tekkima varemtuntud „detente'i" ajajärk, kus suurvõimude vahel olnud sõbraliku vahekorra ajal Nõukogude Liit ehitas välja oma relvajõud tugevaimaks sõjaliseks jõuks maailmas.

Kanada välisminister Joe Clark teatas Kesk-Ameerikas ringreisil viibides Nicaragua ja San Salvadori presidentidele, et Kanada on valmis Kesk-Ameerikas rahukokkuleppe saavutamisel selle kindlustamiseks Kesk-Ameerikasse saatma Kanada sõjaväelisi vaatlejaid, kes jälgiksid, et kokkuleppest osavõtjad täidavad kokkuleppe tingimusi. Need vaatlejad võiksid olla 3–5-liikmelised vastavatel vaatluskohtadel. Kanada ettepanekut tervitati Kesk-Ameerika valitsuste poolt.

Ühendatud Rahvaste Organisatsioon (UN) avas New Yorgis oma arhiivi sõjakuritegudes kahtlustatute kohta, mida nõudsid eriti sõjakurjategijate järgi jahti pidavad ringkonnad. Need arhiivid sisaldavad materjale, mida ÜRO (UN) sõjakuritegude komisjon kogus 1943. - 1949. aastail. Arhiiv sisaldab 8.500 toimikut 36.000 - 40.000 isiku kohta. Arhiivi avamise päeval olid selle esimesteks kasutajateks USA kohtuministeeriumi eriuurimisbüroo uurijad, kes otsivad materjale USA-s elavate sõjakuritegudes kahtlustatute kohta.

A/S EESTI MAJA TORONTOS
RESTORAN – KOHVIK
AVAMINE
Reedel, 8. jaanuaril 1988 kell 7.00 õhtul
TERE TULEMAST!
Restoran avatud: teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval 12–12
reedel 12 päeval — 1 öösel
laupäeval 9 hommikul — 1 öösel
pühapäeval 12 päeval — 10 õhtul

EELK Peetri Koguduse nõukogu korraldusel
pühapäeval, 10. jaanuaril pärast jumalateenistust
SEGAEESKAVAGA
KOLMEKUNINGAPÄEVA
PEALELÕUNA
Esinevad: Ritmika võimlejad, Cantate Domino koor,
Martin Kiik klaveril, alt Estra Väli-Toompuu,
duett Arvo ja Monika Medri, Tiina Kiik akordionil.
Kohvilaud ⓘ Loterii ⓘ Sissepääs $7.00

„MEIE ELU" – „OUR LIFE" – Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6. Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J. USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada. — Tel. 466-0951.

„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. – 5 p.l., teisip. ja neljap. kl. 9 hm. – 8 õhtul, laupäeviti kl. 9 hm. – 1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $45.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. ◍ USA-sse 1 a. $50.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ◍ Ülemeremaadesse 1 a. $55.00, 6 k. $30.00, 3 k. $20.00. ◍ Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

ÜKSIKNUMBER — 75¢

KUULUTUSHINNAD: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.50, tekstis $5.50.

Lõppenud aasta külv uude aastasse

Mida meie lahkunud aastal külvasime, seda meie ka uuel aastal lõikame. See on loodusseadus, millest mööda minna ei saa. Külviaasta oli kõigi tunnustuse järgi üks rammus aasta ja meile jätkus nagu küllalt.

Ometi jäi üle nagu rahutustunnet, kus siiski ei saanud selgeks, mida siis õieti külvasime. Kas võime eelseisval aastal vastu minna rõõmsa ja rahuliku hingega või jäi meile üle lahendamata küsimusi, milliste kulgu meie ei oska ette näha. Kanada-USA vabakaubanduse probleem on üks selliseid, sest poliitikud Parlamendimäel ei ole kokkuleppel. Valitsev erakond on rõõmus ja optimistlik, et vabakaubandus toob kõigile head ja Kanadale kasu. Liberaalide liider Turner lubab vabakaubanduse leppe lõhki kiskuda niipea kui ta võimule saab. NDP Broadbent on kogu asjale tige ja kriitiline, sest tema lepet ei poolda.

Kuid see häirib meid, kui rahvajuhid kaklevad ja ei tea isegi miks. NDP liider nõuab vabakaubanduse leppele rahvahääletust, et küsimus oleks selge, mida peab tegema. Meil on kahju Turnerist, sest tal ei ole pooiehoidu isegi oma erakonnas. NDP juht ei tea, mis ta isegi räägib sest kui rahvajuhid ja majanduslikud spetsid ei tea, mis sellest tuleb, siis ei tea rahvas ammugi kas on lepet vaja või mitte.

Õieti ei saagi teada vabakaubanduse leppe head ja pahesid, sest meie ei mõtle ainult Kanadas, vaid Washington on täis senaatoreid, kes on võimalised oma häält parajal ajal tõstma. Milline see hääl saab olema, seda ei ennusta keegi. Oleks kahju ainult, kui sellest leppest tuleb rohkem kisa kui villa. Võib olla just sellest tuleneb konservatiivide saatus Parlamendimäel, sest avalikud hinnangud nende suhtes ei ole enam nii täispanuselised kui Mulroney erakond kord enamuse moodustas. Mulroney saatus valimistele minnes on seega küsimusmärgi all samuti nagu Turneril. Tuleb ainult oota, et NDP ülemäära ei paisu oma sotsialistlike püüdlustega.

Eks see olegi üks probleem, mis Kanada poliitilisest minevikust kandub tulevikku tulemusi teadmata?

Washingtoni Moskva teljel toimus leppe sõlmimine keskulatusega tuumarelvade likvideerimiseks N. Liidu ja USA vahel. Oleneb senatist, kuidas see lepe kinnitatakse. Tuumarelvi pole meie arvates üldse vaja, sest need on tarvitamise korras inimkonda hävitavad ja seega lahingkorras tarbetud. Kuidas seda lepet ja likvideerimise kontrolli vastaspooltel teostatakse, peab näitama alles tulevik. Peab järgnema pooltevaheliste raskerelvade likvideerimine ja seda õige kiires korras. Ometi on see aastate arengu küsimus ja inimkonnal tulevad need aastad välja kannatada. See on teine minevikku probleem, mis kandub uude aastasse ja jääb edasi kummitama.

Kuigi elame oma lähikonnas, ometi meid häirivad veelgi paljud probleemid maailmas. Meid häirivad teated kodumaalt, et igapäevane elu ei ole seal paranenud, küsimata „perestroikast". Meie inimestel ei ole kartulit külluses, sest kevadine kartuli mahapaneku aeg oli külm, suvi ja sügis aga märg ja vihmane ja kartul ei jõudnud turule. Meid häirib ka teada, et küttet urvast ei ole vajalikul määral ja elanilkke võib seegs ähvardada külm tuba ja pooltühi kõht. Ometi peaks see olema minimaalne, mida inimene tohib loota.

N. Liidu väed jätkavad oma hävitust Afganistanis. Manilas ähvardab terroriseeriv pahempoolsus eksisteerivat valitsust. Panama poolsaare maadesse toob Moskva oma relvi sissisõja jätkamiseks. Palestiinas jätkab Iisrael oma agressiooni palestiinlaste vastu n.n. „territooriumidel", kus Iisrael ei tohiks üldse sees olla. Palestiinlasi saab päeviti surma Iisraeli kuulidest. Valitsuse agressiivsus lubab palestiinlasele üha uut „tuld" anda, kui sõna ei kuulda.

Iisraeli arrogantsus ja agressiivsus näikse paisuvat ka mitmesse poole mujale. Juudid näikse loovat endast ainuvalitut rahvast, kõik teised on kurjategijad. Lugege David Matas'e raamatut „The Justice Delayed". Sellest paistab, et Kanada on täis sõjakurjategijaid, keda tuleb karistada enne kui juhtuvad ära surema. Saksamaa põgenikelaagrid olevat täis olnud ainult natsisid. Kanadasse tuldud kontrollita ja ilma dokumentideta paatidel. Valitsus pidanud ainust kontrolli kommunistide üle.

Matas on agressiivne juudi keskorgide tegelane, kellel puudub hinnang juutide endi kui ka kommunistide kohta. See raamat ei ole meeldiv lugemine, kuid sellepärast ostke see raamat ja lugege seda hoolega. Ka Matase aktsioonid praeguse valitsuse kaasabil on ehk probleem, mis kandub aastasse 1988.

V.

JOHN E. SOOSAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1202, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

ROYAL LePAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
1213 Bayview Ave., Toronto, Ont. M4G 2Z8
Esindaja
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296
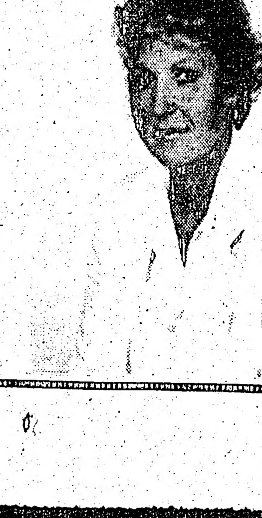

Aktuaalsel teemal

Et paljukiidetud klassideta ühiskond eksisteerib nõukogude inimesele ainult paberil, selles võisime veenduda järjekordselt Kremli bossi Mikhael Gorbatshovi Washingtoni külastusel. Tema 250 kannupoistest oli kõrgematele tegelastele varutud esmaklassilise teenindusega lennuk, kuna alamad pidid leppima lihtsamate eluviisidega.

Samalaadne olukord oli maksev ka hotellidesse paigutamisel, kus Nõukogude eliidi asukohaks oli Valge Maja läheduses asuv luksuslik Madisoni hotell, kuna väiksematele vendadele leiti kohane olevat odavamasse hinnaklassi kuuluv Vista International, millest olid kõrvaldatud kõik viinabaarid. Kui Gorbatshov ja tema soosikud oma lääneliku riietuse ja maneeridega sulasid Washingtoni tänavapilti, siis ei saa seda ütelda väiksemate tegelaste kohta, kes said ainult silmadega nautida läänelikku kaupade ülikūllust valuuta puuduse tõttu. Kõrgematel tuusadel, kelle hulka kuulub New Yorgis sündinud ja üleskasvanud vene emigrandi poeg Vladimir Posner ja N. Liidu välisministeeriumi tõlk Gennadi Gerasimov, tuli ostud teha telefoni teel, kojutoomisega tähelepanu kõrvalejuhtimiseks. Võib-olla piiras ka Gorbatshovi abikaasa Raisa ostupalavikku kodumaal pilkavalt vene keisrinnaks nimetamine, mille alusel on alaline lääneriikidest kaasa toodud moodne riietus. Sellele vaatamata, et väikestel tuusadel puuduvad krediitkaardid ja taskuraha antakse vaid jaopärast, viisid nad siiski kaasa suurel hulgal oma kodumaal puuduvaid tarbe- ja luksusesemeid nagu seda on taskulambi patareid, kosmeetikasaadused, raadiod ja heliplaadid. Samuti kasutati hulgaliselt ühe nupuka ameeriklase poolt antud võimalust elusuuruse president Reagani papist kujuga poseerimiseks $5 tasu eest.

Kuid kahtlemata aitas see reis kaasa nii mõnelegi esimest korda lääneriike külastavale nõukogude inimesele paremaks arusaamiseks kapitalistliku korra paremusest kommunistliku halli igapäevasuse kõrval.

◍

Kui tippude kokkutulek Washingtonis aitas kaasa vähemalt ajutiseks rahu säilitamiseks maailma tulipunktides, siis ei olnud see nii edukas kahe rivaali Nancy Reagani ja Raisa Gorbatshovi sõprussidemete loomisel. Seda põhjustas arvatavasti juba Reykjavikis toimunud tippude kokkutulekust osa võtmine koos abikaasaga omavahelise kokkuleppe vastaselt. Raisa esiletõstmine ajakirjanduse poolt, Gorbatshovi jutuajamine ajakirjanduse esindajatega, milles ta kinnitas Raisa nõuannetega arvestamist, süvendas Nancy arvamust Raisast kui domineerivast isikust. Seda arvamust süvendas kahtlemata ka hilinemisega vastamine Nancy poolt saadetud kutse pärastlõunateele ja nõudmine selle korraldamise aja muutmiseks. Samuti keeldus Raisa diplomaatliku tava kohasest päevakavast oma igapäevaste esinemiste korraldamisel. Vaatamata kombekohasele viisakusele oli mõlema juhtiva naise vahekord külmalt ametlik. Mitmel korral pani Raisa ka Nancy häbistavasse olukorda küsimustega, nagu on seda Valge Maja ehitamise aasta ja kroonlühtrite valmistamise aastad, millele Nancy ei osanud vastata.

Kuigi Raisa oma käitumise ja kõneviisiga ei teeninud Washingtoni kõrgema seltkonna daamide heakskiitu, võitis ta samuti kui abikaasa ajakirjanike ja televisionimeeskondade südamed oma vaba ja sõbraliku käitumisega, see paisati naiivse lugeja või tv vaataja ette 5000 lääne ajakirjaniku poolt. Kogu maailma ulatuses, välja arvatud Nõukogude Liit, kelle elanikkonnale ei peetud tarvilikuks näidata Kremli juhtkonna läänelikku pidutsemist.

◍

Vaatamata juutide süüdistustele inimõiguste rikkumises Lõuna-Aafrika ja teiste lääneriikide poolt, on suurimaks inimõiguste vastu eksijaks olnud Iisrael viimased 20 aastat, kus Gaza ja Golan Heights rajoonides elunevat 1,5 miljoni palestiinlast kannatavad karmi sõjaväelise okupatsiooni all, olles ilma poliitiliste ja majanduslike õigusteta. Kui Iisrael süüdistab Lõuna-Aafrikat mustanahalise tööliskonna eksploateerimises ja rassilises eraldamises, siis teeb ta ise sedasama. Palestiinlasi kasutatakse ainult odavaks õigusteta tööjõuks juutidele kuuluvates tööstustes ja põllumajanduslikes ettevõtteis, kuhu nende edasitagasi transpordiks kasutatakse sõjaväe saatemeeskonda, kuna palestiinlaste ööbimine töökohal on keelatud. See palestiinlaste ebainimlik kohtlemine on aluseks saanud palestiina noorusele juutide vihkamiseks. See põhjustab alalisi demonstratsioone ning kokkupõrkeid palestiina nooruse ja Iisraeli okupatsioonivõimude vahel, kes kasutavad relvastamata noorte demostratsioonide mahasurumiseks tavarelvastust lahingu laskemoonaga. Ennejõulusel, peagu kaks nädalat kestnud demonstratsioonidel, surmati Iisraeli sõjaväe ja politsei poolt 25 palestiina noort, kuna haavatuid oli umbes 200. Liberaalsete juutide arvates on rahutuste lõpetamise võimaluseks okupeeritud alade tagastamine palestiinlastele, millega konservatiised juudid ei nõustu ning kasutavad edasi vastuhakkude mahasurumiseks relvi. Kuna ka teised Iisraelis elavad araabia päritoluga rahvused on andmas oma toetust palestiinlaste vabadusvõitlusele Iisraeli okupatsiooni alt vabanemiseks, siis on surve pidevalt suurenemas selle rahutuste kolde likvideerimiseks. Rahuliku lahenduse põhjuseks on ka liberaalsete juutide kartus palestiinlaste suurele juurdekasvule, kes suurema iivega kujunevad järgmise 20 aasta jooksul enamusrahvuseks Iisraelis.

H. KIVI

Eestluse problemaatikast

Avalikustamise ja uutmise järelkajad

Elame taas ajal, mil sündmused võivad meie mõttemaailmast ja poliitilisest tegevusest ette jõuda. Korrates liigse sagedusega väljendust, et Moskvas midagi ei muutu ega saagi muutuda, ei ole me olnud võimelised tajuma reaalseid suundi ega analüüsima nende tähendust meile endile, ka mitte eestlusele ja eestlasile üldiselt. Vaatamata takerdusile poliit- ja majanduselu uutmises on Gorbatšovi avalikustamine põhjustanud märgatavaid muutusi massiteabes ja kultuurielus.

Eesti sündmuste jälgija ei saa lugedes väljaandeid nagu näiteks „Vikerkaar" ja „Edasi" jätta tähele panemata, et avaliku debati piirid on märgatavalt avardanud. Seda on märgata lisaks kultuuriväljaandeis nagu „Sirp ja Vasar" ja „Looming". Viimase käesoleva aasta äsja Läände saabunud üheksandast numbrist võib leida kaheleheküljelise ülevaate „Manast", milles juttu ka „Tulimullast". Suur osa numbri sisust on pühendatud Karl Ristikivi loomingule. Korduvalt leiab tarvitamist mõiste „pagulus".

Samaaegselt on kiire tempoga tõusmas kultuuri- ja massiteabealane suhtlemine Nõukogude Liidu ja Ühendriikide, Kanada ning teiste Läänemaadega. Lisaks on ilmselt suurenemas Eesti NSV kultuurigruppide ja -isikute reiside arv Läänemaadele. Kujuneva olukorra mõõt on küllaltki lihtsalt taibatav. Kui meie siinne ühiskond ei hakka peatselt mõistelisel ja tõlgendaval pinnal toimuvate suundadega tegelema, jõuavad sündmused meist ette, millel oleks omakorda kaks negatiivset tagajärge. Esmalt, jääme kriitilisel momendil taas ainuüksi reageerija rolli juurde. Teiseks, meie kesksed organisatsioonid ja ühiskonnas juhtivalt tegutsevad isikud võivad leida endid olukorras, kus nende prestiiž nii asjaajamises asumaa ametivõimudega kui ka eestlaskonnas langeb.

Meenuvad sündmused kahekümne aasta eest, järgnevalt Hruštšovi Stalinit hukkamõistvale kõnele 1956. aastal toimunud Partei XX kongressil Moskvas. Selle tagajärjel taaselustus kultuuriline elu ja muutus võimalikuks suhtlemine. Tollaste suundade tõlgendamine, isegi nende olemasolu tunnistamine, oligi raevutsemise aluseks Lääne eestlaskonnis.

Selle asemel et kainelt lahata asjaosalisi küsimusi, toimus kahetsusväärselt äge vastastikune ründamine. Ühed mängijad sündmusteareenil talitasid stalinismi ajastust pärit „totalitaarse mudeli" arusaamiste kohaselt, mis mõisteliseltki takistab Nõukogude Liidus toimuvast arusaamist. Teised, keda võiks meie tingimusis nimetada vastasrindlaiks, kippusid hilinenud eufooriaga edasi tormama just siis, kui 1968. aasta sündmused Prahas kinnitasid vaieldamatult, et tollaseil muutusil olid tõsised piirid.

Üks pool sõdis visalt Eesti külastamisvõimaluste ja siinpoolse kostitamise vastu, teine aga kippus muutuma isiklike kultuuritarbijate koguks, hindamata kuivõrd aktuaalne rahvuslik võitlus Eestis tegelikult oli. Olime nüüd aastaid tarvitsenud ideelist sünteesi poliitilise võitluse ja kultuuriliste läbikäimiste vahel, võimaldamaks hõlpsamat panust eesti rahva heaks.

Igatahes on vägagi selge, et Hruštšovi-järgne Nõukogude Liit oli mitmeti erinev Stalini-aegsest, vaatamata institutsioonilisile kontinuiteetele, vaatamata kestvale piiratusele poliitilises elus, kitsendusile loovas tegevuses. Kuid lubatava tegevuse äärepiirid olid laiemaks nihkunud. Realistlik hinnang praegu toimuvast viib paratamatule järeldusele, et Gorbatšovi ametiaeg saab olema uute nihete verstapostiks.

Kõigile peaks Lääne eestlaskonnis olema selge, et me ei tohi taas lubada omavahelisel raevutsemisel esile kerkida ja aru saama, et endist tülideraundi ei sütitanud Moskva salasepitsejad vaid me ise. Käesolevalt algava sarja eesmärgiks on pakkuda aluseid tasakaaluka debati heaks, leidmaks võimalusi rahvusgrupi mõjuandvamaks tegevuseks sajandi viimasel kümnendil uusis tingimusis.

TÕNU PARMING
Marylandi ülikoolis

LINK - PIPE
Insener-tehnilise suunaga ettevõte
OTSIB
algatusvõimelist, praktilise kallakuga, käed-küljes
MEES- või NAIS-
TEHNOLOOGI
masinaehitus-, ehitus- või tootmistehnoloogilise suunaga
(mechanical-, construction- or industrial technology)
Päevakorral loomisel uus tootmisgrupp. Tasu vastav tööle.
L. MAIMETS, P. Eng.
päeval 416-421-5175 ja õhtul 416-421-7268

Ajakirjandus ja eetika

Kokkuvõte prof. dr. Enn Raudsepa ettekandest Alma Materi päeval Montrealis

Eetilised küsimused on taas moodi tulemas. Alles see oli, kui ühiskonna ainsaks püüdeks näis olevat kiire edu jõukuse ja mõjuvõimu poole, nagu seda Andre Bissonett'i ja Sinclair Stevens'i taolised kujukalt demonstreerisid. Edu tagaajamise tulemuseks oli üks skandaal teise kannul peagu igal alal ja igas elukutses, kaasa arvatud ajakirjandus. Üleöö on äkki moraaliõpetus taas tunnustust leidmas, nagu antidoodina materiaalsete huvide vastu. Taibatakse küsida, milleks kõik see rabelik? Kas on jõukus muutnud meie elu õnnelikumaks, sisukamaks? Muistsed auväärsed filosoofid seda mõistes, võtsid aega mõtlemiseks, et otsida elu õnne mitte üksnes ainelisis hüvedes, vaid oma igapäevses elus.

Prof. dr. Enn Raudsepp kõnelemas Alma Materi päeva aktusel Montrealis. Foto – M. Sultson

Leidmaks õnne elus ja elamaks eetiliselt, peame eelkõige iseendid läbi katsuma vana Sokratesse eeskujul. Kui me seda suudame, siis kergendab see moraalinormide leidmist ka mistahes kaasaegse probleemi puhul. Ajakirjandus, nagu muudki alad, pole vaba moraalilagedusest. Omavahel võisteldes uudiste värskuse ja sensatsioonilisuse pärast on ajakirjanike poolt valet ja pettust kasutatud, hoides paha-aimatut publikut kõigest sellest teadmatuses.

EBAESTEETILINE AKT

Ühe ajairjaniku ebaeetilise akti tagajärgi demonstreeris jõuliselt üks a. 1980 asetleidnud seik USA-s The Washington Post'i esiküljel avaldatud artikkel, „Jimmy's World", tõstates peagu kõik need eetilised küsimused, mis juba kaua ajakirjanike hinges oli pakitsenud. Artikkel väitis, et heroiini tarvitamine pealinnas on juba nii levinud, et laste hulgaski leiduvat narkootikuid. Autor, 25-aastane Janet Cooke, kirjutas, et ta ise olnud silmanägijaks, kui üks noor ema oma 8-aastasele pojale heroiini süstis. Artikkel oli suureks sensatsiooniks. Politseile tehti ülesandeks leida poiss ja ravile toimetada. See ülesanne osutus aga raskemaks kui arvata võis, sest autor keeldus avaldamast poisi perekonnanime ettekäändega, et poisi ema ainult sel tingimusel temale tõtt oli avaldanud, et tema isikut ei paljastata. Ajalehe peatoimetaja, Ben Bradlee, astus välja autori kaitseks, et ainult siis on ajakirjanikul võimalik oma kohustust ühiskonna vastu täita, kui tema ning tema informatsiooniallika vahel samasugune konfidentsiaalne suhe valitseb, nagu on seadusepäraselt olemas arstidel oma patsientidega ja advokaatidel oma klientidega. Vastasel korral kuivaksid ära informatsiooniallikad.

Ajakirjandus üldiselt toetas Janet Cook'i, kes ajakirjanduse õiguste eest võitlejana päris jägmise kevadel Pulitzer Prize'i, Ameerika kõrgeima auhinna zhurnalistika alal. J. Cook'i auhindamise puhul avaldati ajalehis ka tema elulugu — sündinud Ohios keskklassi kuuluvas neegriperekonnas, lõpetanud Vassari ülikooli cum laude, edasi õppinud Pariisis, valdab põhjalikult prantsuse keelt jne. Avaldatud andmed olid üllatuseks Cook'i lähimaile sõpradele, kelle teadmisel ta polnud Vassar'it lõpetanud ega oska prantsuse keelt. Peagi said Cook'i võltsingud üldtuntuiks ja mida rohkem neisse süveneti, seda vähem ustavaks tema „paljastused" muutusid, kuni kogu „Jimmy's World" olematuks haihtus. Kõik osutus väljamõeldiseks. Cooke pidi oma auhinna tagastama ja ta vallandati Washington Post'ist.

Cook'i afäär oli vapustavaks löögiks ajakirjandusele, kuna see kinnitas seniseid kahtlustusi pressi usutavuse kohta. Järgnesid analoogiliste skandaalide paljastused, nagu näit. artikkel ühe autori „isiklikest kogemusist', Kambodzhas, mis tegelikult oli kompilatsioon teiste autorite kirjutist. Kaks autorit said karistada min. John Monro väärsüüdistamise pärast Toronto „Sun"'is, nagu saanuks see vahekasu Petrofina riigistamise tehingust.

AJAKIRJANIKU ÕIGUSED

Cook'i fiaskost on nii mõndagi õppida. Tuleb küsida, kas ajakirjanikul on mingit juriidilist või moraalset õigust tagasi hoida informatsiooni kellegi kaitsmise otstarbel. Esmalt juriidiline külg. Ameerika vastav seadusandlus pole päris kategooriline selles küsimuses ega ole ka ühtlustatud. 25-es osariigis on küll nn. „Shield Law"'d, mis lubavad ajakirjanikul keelduda avaldamast oma informatsiooniallikat, kuid ainult tingimusi, kui see kohtuniku näengul õigusemõistmist ei taksita. Näiteks, kui Myron Farber N.Y. „Times'is" kirjutas, et ühes haiglas töötav arst olevat mõrvanud patsiente, siis arreteeriti see arst kahtlusealusena. Kui Farber keeldus arsti advokaadile avaldamast oma informatsiooniallikat, mõistis kohus tema kohtukorralduse vastu eksimise eest vangi, kust ta ei vabanenud enne arsti õigeksmõistu. N.Y. „Times'ile" aga määrati rahatrahv $285.000. Kanada seaduste silmis on kõik inimesed võrdõiguslikud ja seega ei saa ka ajakirjanikud nõuda erilist kohtlemist. Kui RCMP arreteeris Press Gallery liikme, Harwey Black'i, surnud inimeste nimede all töötaoleku abiraha välja võtmise pärast (ca $26.000), siis väitles ta, et ta väärivat pigem kiitust kui karistust, kuna tema olevat tõestanud, kui kerge on riiki petta. Black sai oma teenitud karistuse.

Ajakirjaniku kutse moraalne külg on keerukam, sest eetilisi süsteeme ja arvamusi ning nende põhjendusi on mitmeid. Näiteks, kui oleme omaks võtnud eetilise printsiibi, siis Immanuel Kant'i õpetuse kohaselt oleksime kohustatud selle järele käima tagajärgedest hoolimata ja isegi siis, kui keegi selle tagajärjel kannataks.

Probleemiks jääb aga, milline on see printsiip, mis sobiks igas olukorras. Austades printsiipi, et sõna ei tohi murda, olnuks J. Cook'il (kui tema lugu olnuks tõepärane) õigus keelduda poisi nime avaldamast. Seevastu, kui printsiibiks on ligimese aitamine, oleks tagajärg sootuks teine. Nn. teleoloogilistes süsteemides, nagu utilitarianismis, on tulemus tähtsam kui normide järgi käimine. Probleemiks aga jääb, et tulemus ei ole alati selge. Utilitarianismi põhimõte eelistab aktsioone, millede tulemus on enamuse huvides. Seega, kui enamuse huvides olnuks säilitada usaldust ajakirjaniku ja tema „allika" vahel, siis olnuks eetiliselt õige Jimmy ohvriks tuua.

Selle küsimuse üksikasjalikum vaatlus ei mahuks tänase lühiülevaate raamesse, kuid loomulik mõistus ütleb meile, et kellelgi ei saa olla õigust teist inimest ohverdada mingi abstraktse printsiibi pärast.

ÜLESANNE KIRJUTADA TÕTT

Ausa ja siira ajakirjanduse ülesanne on tõtt kirjutada. Tal ei tohi olla mingeid eelarvamusi sündmuste kohta, ta peab toetuma omaenese uurimusile ja jälgima tõtt, kuhutahes see teda ka ei viiks. Kõik muu on ebaeetiline ja kujutab enesest ainult agitatsiooni rahva manipuleerimiseks ning petmiseks.

See on, mida Janet Cook'i fiaskost õppida võib. Lootkem, et tulevikus sedalaadi õppetunde enam ei kordu.

-ts-

Auhinnakomisjoni liige dr. A. Kurlents teeb Alma Materi päeva aktusel teatavaks, et sel aastal ei olnud auhinnatööde võitjat. Vasakul komisjoni liige M. Puhvel ja paremal komisjoni liige õp. H. Laaneots.
Foto — M. Sultson

Alma Materi päev Montrealis

Auhinnatöid ei olnud

Alma Materi päeva aktus Montrealis toimus pühapäeval, 6. dets. Jaani kiriku saalis publiku rohkel osavõtul. Avasõna ütles Katrin Heyduck, kes tegi tähelepanekuid kõrgema hariduse pöördeliste faaside kohta Eestis, kaasa arvatud ajastu, mil keiserriigi võimukandjad ei suvatsenud omistada vähimatki tähtsust kõrgema hariduse kättasaadavaks tegemisele ka maa pärisrahvale. Alles riikliku iseseisvuse tulekuga muutus Tartu ülikool eestipärase teaduse koldeks ja sealt päritud teaduse-arendamise põhimõte elab edasi tänini. Alma Materi päeval tähistagem Tartu eesti ülikooli sündi muulaste õppeasutuse varemeil 68 aastat tagasi. Avasõnale järgnes Vivat Academia laulmine Heino Ventseri klaverisaatel.

Aktuse kõne pidas dr. Enn Raudsepp, kes vaatles meediumide, eestkätt ajakirjanduse tegevust eetika seisukohalt. Zhurnalistika professorina kohalikus Concordia ülikoolis, käsitles kõneleja temale nii omast küsimust teadlasele omase autoriteetsusega elavalt, selgelt ja kaasakiskuvalt. Dr. Raudsepa ettekande lühikokkuvõte on toodud ära meie lehes teisal.

Aktuse kava kunstilises osas deklameeris Anton Pindam K. Lepiku ja B. Kangro luulet.

AUHINNATÖID EI OLNUD

Auhinnatööde hindamise komisjoni nimel teatas dr. Alfred Kurlents, et auhinnatööde sissesaatmise tähtpäevaks, 1-ks novembriks, ei olnud ühtegi tööd saabunud. Küll aga tõi post novembri viimasel kuupäeval kaks kirjutist koos kinnise ümbrikuga, mis tõenäoliselt sisaldas autori nime. Kumbki neist ei vastanud võistlustööde kohta kehtivaile nõudele. Nõutud 30-ne lhk asemel oli üks ainult 6 lhk. käsitsi kirjutatud teksti ja teine 11 lhk. Selmet olla, nagu ette nähtud, „eestikeelne uurimus oma erialalt", oli üks kirjutis midagi vestetaolist ja teine — üks foto-alase sisuga ingliskeelne pala. Seega ei saanud kumbki kirjutis auhinnatavana kõnealla tulla. Vastavalt Tartu ülikooli põlisele traditsioonile põletati sissesaadetud kinnine ümbrik koosolijate nähes tuhaks. Ilmselt polnud autoril olnud juhust lugeda auhinnatööde kohta käivaid tingimusi, sest mille muuga seletada sellist totaalset eeskirjade ignoreerimist.

Komisjoni liige dr. Martin Puhvel tegi teatavaks järgmise, arvult 30-nda võistluse tingimused. Võistlustest on kutsutud osa võtma üliõpilasi üle maailma, kes on taotlemas oma esimest teaduslikku kraadi. Tööd peavad olema eestikeelsed, hõlmama vähemalt 30 lhk masinakirja kahekordse reavahega (kaasa arvatud tarvilikuks osutuda võivad joonised, diagrammid jm, samuti allikate loetelu jne) ja kirjutatud kas mõne eestiainelisele teemale, või kujutama enesest iseseisvat uurimistööd autori poolt õpitavalt (või sellele lähedaselt) alalt. Antakse välja kuni kaks auhinda, kusjuures 1-se suurus on $500.- ja teise $250.- Kanada vääringus. Tööd esitatagu märgusõna all. Sama märgusõnaga märgistatagu ka kinnine ümbrik, mis peab sisaldama autori nime, aadressi ning õppeasutise ja selle teaduskonna nime, kus autor õpib. Tööd koos kinnise ümbrikuga saadetagu hiljemalt 1-ks novembriks 1988 aadressil:

Dr. Alfred Kurlents, 4367 Circle Rd. Montreal, Quebec, Canada H3W 1Y5. Samale aadressile võib saata ka järelepärimisi täiendava informatsiooni saamiseks, kui see tarvilikuks peaks osutuma. Kõik komisjoni liikmed on meeleldi valmis andma üksikjalikku informatsiooni ka telefoni teel: Dr. A. Kurlents (514) 738-1866, Rev. H. Laaneots (514) 481-1716, Dr. M. Puhvel (514) 683-0925.

Oma sõnavõtu lõpetas dr. M. Puhvel sooviga, et üleskutse eesti üliõpilaste seas vastukaja leiab.

ALMA MATERI PÄEV

Aktuse lõppsõna ütles Helle Kraav, kes puudutades Alma Materi päeva tähistamise mõtet, jõudis järeldusele, et see imetlusväärne ind, millega eesti rahvas asus oma rahvuslikku ülikooli ülesse ehitama olukorras, kus kolm generatsiooni mehi ja naisi — igaüks omal viisil — oli elu ja surma peale võitlemas maa vabaduse eest, on ainulaadne rahvuste ajaloos. See sangarlik ajastu väärib meenutamist nii noorte kui vanade poolt ja üheks sobivaks meenutamise vormiks on ka Alma Materi päev.

Tähelepandav on ka tolleaegse noorsoo arusaamine kõrgema hariduse tähtsusest naistele: kolme ja poolesaja esimese immatrikuleeritu hulgas oli tervelt üks kolmandik naisi, mis oli ennekuulmatult kõrge määr mistahes maa standardite järele.

Tänapäeva maailmas on rahvuste tung vabaduse poole jälle üha enam maad võtmas. Seda tungi pole ükski jõud ka meie rahva hulgas lämmatada suutnud ja see elab edasi ka nendes, kes sündinud väljaspool Eestit, või lahkunud sealt liiga noorelt, et omada isiklikke mälestusi oma esivanemate maalt.

Oma sõnavõtu lõpetas Helle Kraav tänuavaldusega aktuse ja sellele järgneva kohviõhtu korraldajaile.

Aktus lõppes ühise hümnilaulmisega, mida klaveril saatis Heino Ventser.

Sellele järgneva rikkaliku kohvilaua korraldamine oli s/a presideeriva korporatsiooni, Sakala daamide kätes, kes selle palju hoolt nõudva ülesandega oivaliselt toime tulid.

-ts-

NÄDALAKROONIKA

Lõuna-Koreas toimusid pärast 16-aastast sõjaväelist valitsust esimest korda presidendivalimised. Suhtelise enamuse sai valimistel valitsuse poolt toetatud kandidaat, erukindral Roh Tae Woo, kes sai umbes 40% häältest. Opositsioonihääled olid killustatud mitme opositsioonikandidaadi vahel. Nii enne kui pärast valimisi toimusid opositsiooni suured protestimeeleavaldused valitsuse vastu, mis politseijõudude poolt laiali aeti. Eriti jõuliselt demostreerivad valitsuse vastu üliõpilased.

President Reagan rõhutas Strateegiliste Uurimiste Keskuses peetud kõnes, et enne uue tuumarelvastuse piiramise kokkuleppe sõlmimist ta nõuab Nõukogude Liidult konventsionaalse relvastuse vähendamist ja keemiliste relvade kontrolli. Ka jätab USA oma väed Euroopasse.

Senine male maailmameister Garry Kasparov säilitas oma maailmameistri tiitli Sevillas, Hispaanias, lõppenud meistrivõistlusel endise maailmameistri Anatoli Karpovi vastu, kelle väljakutsel võistlus toimus. Võistlus lõppes etenähtud 24 mängu juures viigiliselt 12:12, kuid võistluse määruste järgi jäi viigi puhul meistritiitel endisele maailmameistrile. Karpov oleks pidanud võiduks saavutama vähemalt 12-1/2 punkti. Kasparov on nüüd edasi male maailmameistriks kolmeks aastaks.

Kanada rahaminister Michael Wilson avaldas parlamendis valitsuse poolt juba pikemat aega ettevalmistatud Kanada maksustamisreformi sisu. Maksureform näeb üldiselt ette tulumaksu vähendamise madalamatelt ja keskmistelt tuludelt ja maksude tõstmist suuremate tuludele suurettevõtteile ja finantsilistele asutustele. Arvestatav maksukergendus perekonnale langevalt tulult on reformiseaduse järgi umbes 490 dollarit.

Afganistani invasiooni kaheksandal aastapäeval oli Moskvas ja Leningradis väiksemaid protestidemostratsioone Afganistanis sõdimise pärat ja 16 demonstranti on vahistatud. Moskvas olevat olnud 8 vahistamist.

Jõulud Hamiltonis

HAMILTON (M.E.) — Jõuluõhtu jumalateenistus, mis toimus Grace Luteriusu kirikus, tõi kokku palvelisi, täites avara kiriku viimase kohani. Teenis koguduse õpetaja Tõnis Nõmmik ja jumalateenistust kaunistas lauludega Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor Olaf Kopvillemi juhatusel. Orelil Eva Rammo.

Jumalateenistuse juhatas sisse kellamäng orelil kohaliku koguduse õpetaja esituses, kes oli vaevaks võtnud tulla kirikusse selleks otstarbeks.

Prelüüdina esitas koor traditsiooniks saanud „Püha öö". Altariteenistuse osas luges Vana Testamendi Ettekuulutusi ja Epistli Ivar Rammo, ning Jõluevangeeliumi kandis lauldes ette Valve Tali. Koor esitas saksa jõuluviisi „Tasa libiseb lund", M. Miido „Jõuluööl" ja R. Toi „Päästja sündinud".

Õpetaja oma jõulukõnes tuletas meelde, et Jeesus on täna, homme ja igavesti, tuues näiteid, et need, keda 50 aastat tagasi peeti maailma juhtivaiks kaasaegseiks, neist ei teata tänapäeval enam midagi, kuid kuigi Jeesuslaps sündis maailma peaaegu 2000 aastat tagasi, tunneb ja teab temast tänapäeval peaaegu iga maailma elanik.

Jumalateenistuse lõppedes võttis kirikulisi vastu kerge uduvihm ja „roheline jõuluõhtu", millele andsid värvi ja helendust paljud säravad jõulutuled.

Kogu jõuluteenistus helilindistati Ameerika Hääle tarvis kodumaale ülekandeks.

KÜÜNLAVALGE JUMALATEENISTUS

Kolmanda Advendi jumalateenistus kujunes väikekontserdiks Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori, solistide ja organisti kaastegevusel.

Jumalateenistus, mida tuntakse Hamiltonis ka küünlavalguse jumalateenistusena, algas prelüüdiga „Et tulge, oh lapsed" esitatuna koori poolt, millele järgnes M.G. Fisher'i „Oh armas Jeesuslaps", esitatuna orelil Eva Rammo poolt.

Järgnevalt esitas koor kaks saksa jõululaulu, „Tasa libiseb lund" ja „Jõulutäht", viimase sõnad Ivar Rammo tõlkes. Veel kuuldi „Püha õhtu", austraalia jõululaul, Hilda Sepp'aga sooloosas ja Roman Toi „Päästja sündinud". Kahele viimasele palale oli orelisaade Eva Rammolt.

Altariteenistuse pidas õpetaja Tõnis Nõmmik skautlike noorte kaastegevusel, kus palve luges skj Hendrik Nõmmik, pühakirja ngdr Maimu Nõmmik ja usutunnistuse skj Hannes Aasa.

J.S. Bach'i „In Dulce Jubilo" organisti Eva Rammo esituses orelil, viis teenistuse käigu õpetaja Nõmmiku päevakohase lühikõneni, milles õpetaja selgitas Jumala kutset inimesele, kes ei tee seda üldsõnaliselt, vaid igaüks meist on kutsutud nimepidi.

Pärast kõnet oli veelkordselt võimalus kuulda koorilt A. Maasalo „Jõulukellad", Maimu Miido „Jõuluööl", väga hästi ja mõjulepääsenuna esitatud, G.F. Händel'i „Rõõmusta nüüd" ja Roman Toi „Jõuluvalgus", kus sooloosas esines Valve Tali. Ka siinjuures olid kaks viimast pala oreli saatega Eva Rammo vilunud kätes.

Ka koguduse ühislauludes oli koor kaastegev ja lõpulaulus „Oh Sa õnnistav", oli koorisolistil Valve Talil võimalus anda ilu juurde juba niigi rõõmsale ja hõiskavale koraalile. Kõigile eelpoolpakutud ilusale pani krooni koori poolt postlüüdina esitatud palveline W. H. Monk'i „Jää minuga".

Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor oli järjekordselt teinud tänuväärset ja meeliülendavat tööd, eesotsas oma juhi Olaf Kopvillemiga, tuues esile seda, et jõulud on midagi rohkemat kui värviliste tulede sära, pannil särisev kalkun ja perekondlikud kokkutulekud. See on selle sünni tähistamine, keda me osa südametes austame ja kummardame.

JÕULUPUU

Pärast jumalateenistust koguneti kiriku alla saali, kus toimus Hamiltoni Eesti Kooli ja Koguduse ühine jõulupuu. Koguduse naisringi poolt oli kaetud kohvilaud ja serveeriti särisevaid jõuluvorste.

Pärast kohvikõrvalise ja vorstide maitsmist, esitas kooli ühendkoor jõulumeeleolulisi laule Merike Koger'i juhatusel, täites sellega eeskavalise osa. Lõpuks saabus ka jõuluvana (Olav Sepp), kelle saabumist oli lapsed juba tükk aega ukse vahelt pillumas käinud. Jõuluvanal jätkus kõigile lastele midagi oma põjatumast kinkekotist. Kui vaadata seda mudilaste ning noorte arvu, kes jõuluvanaga kokkusaamiseks olid välja tulnud, siis ei tohiks küll olla kartust, et eesti rahvas kaob siin paguluses, aga kuhu jäävad nemad ja nende vanemad muudel meie üritustel?

Jõuluvanal jätkus ka nimelisi pakke ja nendega oli meeles peetud ka kooliõpetajaid. Kuigi jõuluvana kinkekott naasudes paistis hästi suurena ja tundus põhjatuna oma rohkete kinkide poolest, ometi lõppes ka see küllus ja jõuluvana asus uuesti teele oma ringkäigul, soovides kõigile rõõmurikkaid pühi.

Hamiltoni Eesti Koolil on praegu 12 õpilast aastates 3-8. Koolijuhataja on Merike Koger ja õpetajaiks Laine Aasa ja Karin Must. Kooli heakäigu eest hoolitseb lastevanemate komitee, keda juhib Karin Must. Hamiltoni Koguduse poolt on koolil kasutada tasuta ruumid ja ka teised Hamiltoni organisatsioonid ulatavad oma abistava käe, kui see vajalikuks osutub. Kool algas eelmisel aastal 7 õpilasega, nüüd on neid juba 12. Kui nii edasi läheb, siis pole karta, et meie noorus kaob!

JÕULUKONTSERT

Jõule sissejuhatavate sündmuste osas Hamiltonis oli üks, milles ka Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor oli kaasategijaks.

Pühapäeval, 20 detsembril, toimus meile juba tuttavas St. Giles United Church'is, samas kus toimus ka sõdades langenute mälestusteenistus, Hamiltoni poola rahvusgrupi poolt organiseeritud jõulukontsert, millest võtsid osa aktiivsemad rahvusgruppide laulukoorid, oli ka Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor kaasa tegema kutsutud. Meie koori juhatas Olaf Kopvillem ja orelisaatjaks oli Eva Rammo.

Kontsert algas teadustaja Merike Koger'i tervitussõnadega koguneinuile. Oma lühikeses sõnavõtus tutvustas teadustaja õhtu mõtet, anda võimalus erinevatele rahvustele esitada oma jõulumuusikat, millega igaüks neist tähistab Jeesuslapse sündi. Teadustaja kutsus välja kohaliku koguduse õpetaja rev. Lloyd Brown'i, kes samuti tervitas nii koore kui publikut, avaldades headmeelt et neile on antud võimalus olla abiks selle ilusa ürituse läbiviimisel, kuigi see pole ei esimene ega ka viimane kord, kus see kogudus annab võimaluse rahvusgruppidele esinemiseks selles pühakojas.

Kontserdi juhatas sisse sopran Maria Geppert, esitades „O Holy night". Teda saatis orelil Andrew Gierulski. Solist omab suureulatusliku jõulise hääle, mis pääses esitatud palas mõjuvalt esile.

Esimese koorina esines tsehhide segakoor, „Chorus Bohemicus" 18 liikmelises koosseisus, esitades kolm laulu, orelisaatega koorijuhilt Dana L. Vrba'lt.

Teisena kuuldi rumeenia koori „Trainan Barbu", keda juhatas rev. Nicolae Ciurea. Koor esitas 15-liikmelises koosseisus kuus traditsioonilist rumeenia jõululaulu.

Järgnenud St. John's Lutheran Church Choir oli juba suuremakoosseisuline 24 lauljaga, kes esitasid tuntud ja vähemtuntud saksa jõulukoraale, kokku 6 pala. Koori esinemine oli küllaltki distsiplineeritud ja heakõlaline. Koori juhatas Volkmar R. Hindrichs.

Pärast lühemat vaheaega oli esinemise kord käes poolakate segakooril „Symfonia Choir". Selles tegi kaasa 28 lauljat ning juhatas Andrew Gierulski. Esitati kuus pala, milledest viimases laulis sooloosa Maria Geppert, orelisaatega koorijuhilt. Ka see koor kõlas ühtlane ja hästidistsiplineeritud ning sai ka teenitud aplausi, eriti viimane pala solistiga.

Viimasena esines Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor 28-liikmelises koosseisus Olaf Kopvillemi juhatusel. Esimesena kuuldi A. Maasalo „Jõulukellad", millele järgnesid F. Gruber'i „Püha öö" Valve Taliga sooloosas, Maimu Miido „Jõuluööl" ja Roman Toi „Jõuluvalgus", mida saatis orelil Eva Rammo ja sooloosas Valve Tali. Meie koor esines kõigiti hästi ja teda võib pidada parimaks õhtu jooksul kuuldust.

Kontserdi lõpetas ühendkoori ja orelil ühisesituses võimas ja hõiskav „Rõõmusta nüüd", kus kaasalaulmise võimalus anti ka kuulajaskonnale. Lõpusõnad ja tänu suurevaevanägijaile ütles jällegi Merike Koger. Sellest selgus, et kontserdi mõtte algataja oli poola koorijuht Andrew Gierulski ja tema energilisele algatusele reageerisid 6 koori, kelledest oli esinemas 5, kuna leedu koor viimasel minutil ettetulnud takistuste tõttu ei saanud kaasa teha. Pääle kontserdi oli võimalus vahetada muljeid kohvitassi juures, serveerituna St. Giles koguduse daamide poolt.

Muljed? Kuuldu kohaselt oli see väärt ettevõte ning tuleks jällegi korrata tulevikus. Esituse osas oli kuulda kiitvaid märkusi kõige enam meie koori kohta, eriti kahe viimase pala osas ja sellega ühinevad ka kirjapanija arusaamad. Tunnustavaid sõnu öeldi ka meie solistile ning samuti sai kiita teadustaja oma hea esinemist eest.

H.T.

MITMEKULTUURILISUS ON... OLLA KANADALANE

Hiljuti tutvustati alamkojas ajaloolist **Kanada Mitmekultuurilisuse Akti)** (Canadian Multiculturalism Act) Hon. David Crombie, Secretary of State of Canada and Minister Responsible for Multiculturalism, poolt.

See konstitutsionaalne vabadus tagab igale kanadalasele õiguse vabaks valikuks oma algupärasele päritolule, et oma kultuuripärandit säilitada ja suurendada.

Esitatud akt tugevdab üksmeelt, kindlustab meie kanada identsust, parandab majanduslikku väljavaadet ja tunnustab Kanada rikast mitmekultuurilist tõelisust.

See tähtis akt:

- suunab Kanada mitmekultuurilisuse poliitikat;
- tunnustab kõiki kanadalasi üheõiguslikeks partneriteks Kanada ühiskonnas;
- suunab föredaalvalitsuse tähelepanu sellele, et Kanada mitmekultuuriline erinevus peegeldub nende tavades; ja
- võimaldab mitmekultuurilistele programmidele seaduslikku alust, mis tõstab Kanada kodakondsete väärtust, aitab kaasa kultuuri alalhoiule ja võitleb diskrimineerimise vastu.

Kanada Mitmekultuurilisuse Akt... tänaseks ja 21 -ks sajandiks.
Enamaks informatsiooniks akti kohta palume kupong välja lõigata ja posti panna.

Department of the Secretary of State of Canada
Multiculturalism

Secrétariat d'État du Canada
Multiculturalisme

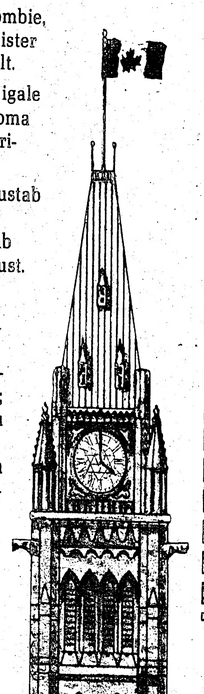

Please send me more information, in English or in French, on the proposed Canadian Multiculturalism Act.

☐ English Literature
☐ French Literature

Name _____
(please print)
Mailing Address _____
_____
_____
(city, province and postal code)

Mail To: Canadian Multiculturalism Act
Department of the Secretary
of State of Canada
Ottawa, Canada
K1A 0M5
819-997-0055

Canada

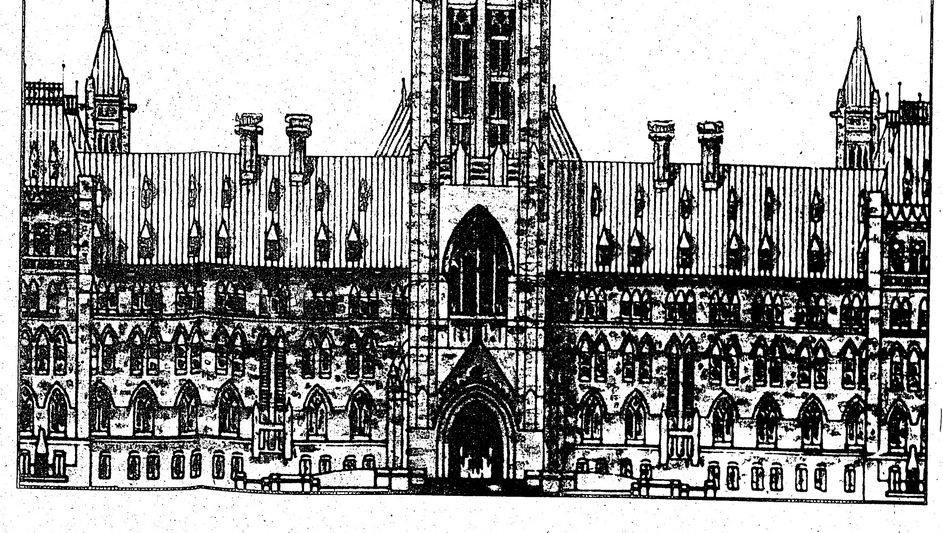

Hamiltoni organisatsioonide peakoosolekud

Oktoobri 29. kuupäeval pidas oma korralise peakoosoleku Hamiltoni Eesti Skaudisõprade Selts.

Koosoleku avas seltsi esimees Härnald Toomsalu, tervitades kokkutulnuid ja asus koosoleku rakendamisele. Koosoleku juhatajaks valiti Arnold Himma ja protokollijaks Ingrid Tamm. Aruannetest selgus, et seltsil oli olnud aasta jooksul 2 üritust. Juba tavaks saanud „Pannkoogi õhtu" peeti ühes „Kotka" lipkonna piibrite üksusega, märkides sellega „jüripäeva". Koogimeistriteks olid H.E.S.S. juhatusliikmed, ettekandjaina tegutsesid skaudid. Teiseks ürituseks oli filmiõhtu, mis tõi kokku hulgaliselt külalisi. Näidati Esto 84 ja filmi.

Majandusaruanne näitas väikest ülejääki, kuid oli ka veel mõningaid kohustusi, millised kasutavad ära selle ülejäägi.

Tegevuskava, koostatud eelmise juhatuse poolt, nägi ette eelmise aasta ürituste kordamist ja piibrite üksuse tööle kaasa aitamist. Eelarve esitati tasakaalus $550,00.

Kõik eelpoolnimetatu võeti koosoleku poolt vastu ühel häälel. Liikmemaksuks määrati $25.00 aastas tegevliikmeile (need on perekonnad, kelle lapsed võtavad osa skautlikust tegevusest). Toetajaliikmeile $ 3.00 isiklikult.

Valimiste päevakorra punkti all tuli valimisele juhatus ja revisjonikomisjon. Juhatus valiti tagasi endises koosseisus ja nii jäid Hamiltoni Eesti Skaudisõprade Seltsi juhtima: esimees — Härnald Toomsalu, abiesimees — Maks Suit, sekretär — Regina Toomsalu, laekur — Valdur Aasa, varahoidja — Johannes Ester. Revisjonikomisjon valiti koosseisus: Arnold Himma, Siina Pertens, Ingrid Tamm. Kuna muid küsimusi enam ei esitatud, lõppes asjalik ja lühike koosolek ühises kohvilauas.

EESTI SELTS

Hamiltoni Eesti Seltsi aastapeakoosolek peeti 3. detsembril vähese osavõtuga, kuna paljud seltsi liikmed olid saatmas viimsele teekonnale üht kauaaegset Hamiltoni rahvuskaaslast, Theodor Maripuud.

Koosoleku avas Hamiltoni Eesti Seltsi esimees dr. Ivar Laurimaa, kes valiti ka koosolekut juhatama, protokollijaks seltsi sekretär Leo Saar.

Aruannetest selgus, et selts oli olnud peakorraldajaks Vabariigi aastapäeva aktusel, mida aitasid kaaskorraldajatena ka teised Hamiltoni eesti organisatsioonid. Veel võeti osa aktiivselt küüditamise aastapäeva tähistamisest ja Musta Lindi Päevast. Seltsi juhatuse liikmed on võtnud osa teiste rahvuste pidulikest sündmusist. Aktiivselt on aidatud kaasa Seedrioru korrastustöödel ja Suviharjal. Majandusaruanne näitas mõnekümnedollarilist ülejääki ja esitati $1050,40 tasakaalus. Seedrioru aruande esitas August Jurs ja sellest selgus, et sealne olukord on rahuldav, ning ka selleaastane Suveharja sissetulek oli rahuldav.

Järgmise aasta liikmemaksuks otsustati määrata $8.00 perekonnalt ja $5.00 üksikisikult. Stipendiumi suuruseks määrati $150.00, mis vastab eelmisel aastatel välja antud stipendiumitele. See antakse välja Vabariigi aastapäeva aktusel, eesti soost ja meie ühiskondlikust tegevusest osa võtnud noorele keskkooli lõpetajale, kes jätkab oma õpinguid ülikooli tasemel.

Tegevuskava on ette nähtud samadel alustel kui eelmiselgi aastal, pannes seekord suuremat rõhku Vabariigi aastapäeva tähistamisele, kuna seekordne on ümmarguse juubeli tähistamine.

Valimiste all oli eelmise aasta juhatus nõus edasi kandideerima, ja kuna teisi kandidaate ei leidunud, valiti juhatus tagasi koosseisus: Johannes Ester, dr. Ivar Laurimaa, Max Pertens, Leo Saar ja dr. Roy Till. Revisjonikomisjon valiti samuti endine, koosseisus: Hilda Kleiner, Ferdinand Koger ja Albert Lepson. Juhatusliikme kandidaadiks jäid Merike Koger ja Hilda Sepp. Revisjonikomisjoni asemikuks Adar Woode. Kuna koosolekul algatatud küsimuste ja läbirääkimiste all enam sõnavõtte polnud, lõppes asjalik ja üksmeelne koosolek küllaltki varasel õhtutunnil.

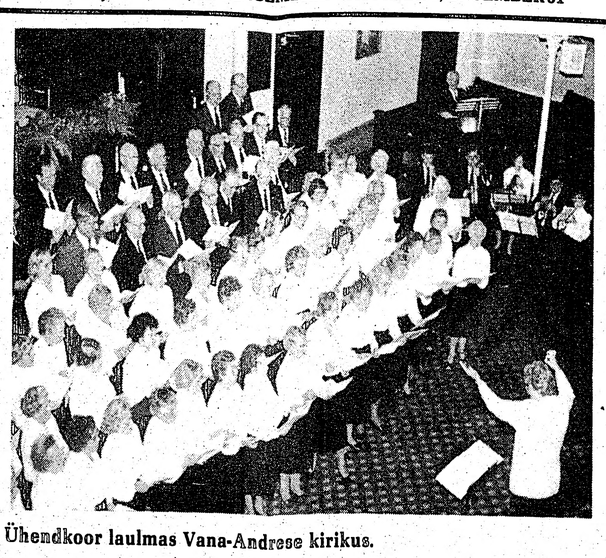

Ühendkoor laulmas Vana-Andrese kirikus.

„Ma laulan, sest Looja mind laulma on loonud . . ."

Vana-Andrese Kirikus toimus pühap., 13. dets. kahe koori kontsertjumalateenistus R. Toi kantaadi „Sind Jumal kiidame" ettekandega.

Jumalateenistusel sama kavaga ka hommikul Peetri kirikus esinesid mõlemate koguduste koorid: Vana-Andrese Koguduse Segakoor, Asta Ballstadti ja „Cantate Domino" segakoor Rosemarie Lindau juhatusel. Solistidena esinesid Tamara Norheim-Lehela ja Estra Väli-Toompuu, orelil kantaadi komponist Roman Toi.

Vana-Andrese kirikus esines „Cantate Domino" kolme lauluga: „Kes on see väike lapsuke" (seadn. U. Kasemets), „Üks ingel laulis" (seadn. R. Toi) ja „Jõuluöö" — M. Miido. Õpetaja U. Petersoo tihedasisuline jutlus oli rajatud valgusele „Tõeline valgus, mis valgustab inimest, tuli maa peale . . :" Ainult valguses võime elada, astuda ja tunda üksteist, nii ka valguses sünnivad kaunid mõtted ja teod. Valgus viib meid edasi, kui me seda näeme ja tunnetame. Sama on ka muusika valgus, millega avaldame kiitust ja tänu Jumalale ja tänu ka valguse eest, mis meile anti. „Eelnev kantaat on jumala kiituseks valguses ja helides, mille on meile annud R. Toi."

Mõlema koori ühise ettekandena esitati R. Toi „Te Deum laudamus" — Sind Jumal kiidame" autori orelisaatel. Kaheksakümnese koori esitamisele liitus noorte puhkpillide ansambel, kantaadi ettekannet juhatas Asta Ballstadt, solistiks Tamara Norheim-Lehela ja Estra Väli. Pärast jumalateenistust siirduti kiriku suurde saali, kus koguduse Naiskomitee poolt ootas kohvilaud ja kus tänusõnadega anti esinejaile üle lilli.

Imetluses ja tänutundes kuulati kontserti. Kas esinejail on üldse vaba aega oma isiklikuks eluks? Ja just sellepärast, et enamik lauljaist laulavad mitmeis koorides, mille arv tõuseb 4-5-ni. Harjutusaegadele lisanduvad esinemised väga mitmes kirikus ja paljudel jumalateenistusil. Ei saa võrrelda seda panust, mis pühendatud muusikale, et teenida meie rahvusgruppi, kogudusi ja muid mitmesuguseid üritusi, tavalise tööajaga. See on meelistegevus, mis on pühendatud teistele, ise vaid tundes rõõmu esinemistel. Koorijuhid, teie panus on selles mõõtmatu: hoida koos koorisid, õpetada igat nooti, valida kava, ise õppida iga üksiku hääle partituuri ja saada selle kõigega hakkama peale igapäevast kutsetööd. Imetleme teie visadust!

Eestluse hoidjad — kodu ja keel

Eesti Ohvitseridekogu Kanadas aastavahetuse koosviibimisel 15. jaan. kõneleb EELK assessor, res. kapten Tõnis Nõmmik teemal „Eestluse hoidjad — kodu ja keel", peatudes lähemalt selle juures, kuidas kodu ja seal kasutatav keel võivad alal hoida eestlust ja võimaldada seda, et meie rahvusgrupp saab olla tugev ja aktiivne teiste rahvaste seas elades ning aidata kaasa, et Eesti saaks vabaks.

Koosviibimisest võtab osa Rootsi armees kapteni auastmesse ülendatud dr. Hain Rebas, kes on Toronto Ülikoolis Eestiainelise Õppetooli külalisprofessor.

Koosviibimist toetab H. Lateri ja Co. kindlustuskompani. Koosviibimisest võtavad osa ohvitseridekogu perekonnaliikmed ja külalised.

EOK JUHATUS

KUHU MINNA?

Neljap., 31. dets. Majandusklubi Uusaasta-ball Admiral hotellis, Harbourfront.

Neljap., 31. dets. Uusaasta vastuvõtu ball Eesti Majas algusega kl. 19.00.

Reedel, 1. jaan. EKL-i Uusaasta Vastuvõtu brunch Tartu College'is algusega kl 12.00.

Reedel, 8. jaan. Eesti Maja restoran-kohviku avamine kl. 19.00.

Pühap., 10. jaan. Peetri koguduse Kolmekuningapäeva pealelõuna pärast jumalateenistust.

Pühap. 10. jaan. Rein Rannap'i kontsert Eesti Majas algusega kl. 20.00.

Pühap., 10. jaan. harjumaalaste perekondlik koosviibimine Eesti Majas algusega kl. 13.30.

Reedel, 13. jan. Ohvitserikogu aastavahetuse koosviibimine Tartu College'i kohvikus algusega 19.00.

Rahvuspoliitilised . . .

(Algus esiküljel)

hiks on praegu endine KGB agent Nõukogude saatkonnas Ottawas Mihhail Murnikov, kes siit eestlaste jälgimise ja terroriseerimise illegaalse tegevuse eest välja saadeti. Samasugust tegevust, nagu VEKSA arendab eestlaste suhtes, arendavad analoogilised kommunistlikud organisatsioonid samaaegselt ka lätlaste ja leedulaste suhtes. VEKSA tegevuse suunamine eriti Kanadasse on seletatav asjaoluga, et eriti Toronto on kujunenud tugevamaks kommunismivastase tegevuse keskuseks ja seepärst on siia suunatud ka suurem aktiivsus. Sellest peame olema teadlikud ja EKN seisukohalt tuleb meil Kanada eestlasi vastavalt hoiatada.

— Mis on EKN juhatuse kavatsused EKN poolt algatatud ÜRO aktsiooni suhtes Eestile ja teistele Balto riikidele ÜRO-s (UN-is) vaatleja staatusega ametlike esindajate saamiseks?

— Aktsiooni jätkatakse ja Kanadas on Balti Liit võtnud nüüd sellele aktsioonile kaasaaitamise oma ülesandeks. Praegu on Ottawas käigus taotlus eesmärgiga, saada Kanada valitsus ÜRO aktsiooni käendajaks („sponsoriks") UN-is. On vaja saada vähemalt üks või mitu riiki küsimuse esitajaks ja ülesvõtjaks UN-is ja esimeses järjekorras pöörduvad algatajad ametlikult Kanada poole. Toetuse saamiseks on EKN esimees saatnud vastavad selgituskirjad mitmele parlamendiliikmele, kes on olnud korduvalt Balti Õhtute käendajaks ja palutud neilt kaasabi välisministeeriumis. Nendelt vastuse saamisel läheb vastav avaldus välisministeeriumile. Avalduse tekst on praegu viimistlemisel.

Mida soovite Kanada eestlasele uueks aastaks?

— Soovin kõigile Kanada eestlastele ja Kanada eesti organisatsioonidele hästi õnnerikast ja edukat uut aastat põhimõttelise sooviga, et eestlased ja eesti organisatsioonid oma tegevuses ikka ja alati peaksid silmas meie rahvuslikku identsuse, s.o. eestluse säilitamist põlvest põlve ja meie rahvuslikule vabadusvõitlusele kaasaaitamist kõiki võimalusi kasutades. Selleks Head Uut Aastat!

Vastavalt trükikoja tehnilistele nõuetele palume käskkirjad „Meie Elu" toimetusele saata masinkirjas ja võimalikult varakult enne lehe ilmumist.

Sport

Kaks õnnetust

Eesti sportlastega juhtus aastalõpul kaks õnnetust. Meie noor võistlusujuja Craig Potsep novembri lõpul koolis võimlemistunnis korvpalli mängides tõugatuna vastasmängija poolt kukkus põrandale ja murdis käeluu. Käsi on kipsilahast väljas ja hästi paranenud. Ujumistreeninguga alustab uuesti veebruari algupoolel.

Raske liiklusõnnetus juhtus Kalev-Estienne võimlemisklubi juhi ja peatreeneri Evelyn Koop'iga, kui alle Newmarketis peetud üleöö kestnud koosolekust koju sõites üks viinastunud kanadalanna oma autoga otsa sõitis. Mõlemad autod purunesid. Evelyn Koop'il murdus kolm parempoolset ribikonti ja parem jalg kolmest kohast. On haiglast väljas, kuid ikkagi veel kipsilahas. Otsasõitja jäi vigastamata. Seetõttu on Newmarket'is äsjaval-minud moodsa võimla avatseremoonia edasi lükatud.

H.R.

Sport lühidalt

Eesti sportlased Kanadast võistlesid aastavahetusel kahel maailmameistrivõistlustel kahes maailmajaos.

Laura Randmaa võistles tennisemängus „Orange Bowl'i" maailmameistrivõistlustel Ühendriikides Miami Beach'is 16.-23. dets. Tagajärjed on veel saabumata.

Robert Murú sõitis 25. dets. Austraaliasse, kus ta võistleb kahel üksteisele järgnevatel Soling'i klassi purjejahi võistlustel Melbourne lahel. Enne Austraalia lahtistel meistrivõistlustel ja sellejärele kohe samas kohas maailmameistrivõistlustel.

H.R.

16-aastased kaksikõed Alana ja Chantal Kivid ei ole mitte üksnes sarnased välimuselt, vaid ka ujumistulemustelt. Nad alustasid ujumisvõistlustega Esto 84-l ning on saavutanud häid tulemusi eesti ja balti võistlustel Torontos ja Lakewoodis. Elavad ja treenivad ujumisklubis Niagara Fallsi, N.Y. lähedal. Nende isa, dr. Chris Kivi elas varemalt Kanadas. Pilt on tehtud viimasel Balti ujumisvõistlusel Torontos 21. novembril. Foto — R. Kreem

Tartu ülikooli mitmekülgsus oli erakordne

NEW YORK (ME) — Eesti Teadusliku Ühingu ja Eesti Kultuurfond USA-s ühisel korraldusel siinse Eesti Maja saalis jõulukuu algul peetud Tartu Ülikooli aastapäeva märkimine kontsertaktusega tõi kokku üle 70-mne isiku. Metropolitani piirkonna arvuka eestlaskonna kohta ei ole see mitte silmapaistev arv, ent kujunes ometi üheks elavamaks osavõtjate poolt viimasel ajal New Yorgis korraldatud eestlaste üritusist, millistest mitmed on olnud ehmatama panevalt kokku kuivanud publiku arvuga.

Gaudeamuse ühislaulu järele noor tšellokunstnik Kristiina Vaska demonstreeris oma üha arenevaid võimeid tehnikas ja toonis J.S. Bachi loomingu alusel saateta süidis nr. 3, ja näitlejatar Aime Andral õnnestus sisseelava esitusega B. Kangro j.t. luule varal luua saalis viibijaisse Emajõe-linna Tartu omapärade ja võlude hingelist tunnetust — mis kahelt esinejalt olid väärikaks sissejuhatuseks Tartu Alma Materi pühenduspäevale. Seejärgselt kõneles sõnaliseks avanguks Eesti Teadusliku Ühingu sekretär prof. dr. Tõnu Parming Marylandi Ülikoolist. Ta kinnitas muu hulgas, et eesti-aineline teaduslik uurimistöö on rõõmustavalt arenemas paljudes Läänemaades, kusjuures selle veelgi suuremat kasvu on arvatavalt eriti tõusmas Läänе-Saksamaal. Mainitud ainestikuga on nüüd enamalt tegelemas ka mitte-eestlasist õpetlased ja üliõpilased, mis kõik on põhjendatult tarvilik-väärtuslik eriti ajastul, kus kodumaal nende alade vaba viljelemine okupeerivast võimust tingituna on mitmeti kitsendavais raskustes. Oma lühikese sõnavõtu lõpul prof. T. Parming tutvustas järgnevat aktuse teadusliku kõne pidajat prof. dr. Hain Rebast Toronto Ülikooli Eesti Õppetoolilt, hinnates kõrgelt ta teaduslikku tegevust ning märkides pidepunkte ta selles töös.

Prof. H. Rebase kõne teemaks oli „Keskaja mereteed Läänemerel". Kuna ta on eelnevalt varieeruva ilmega lühemalt või pikemalt mainitud teemal mitmel eestlaste asukohamaal sõna võtnud, mida on tsiteeritud meie ajakirjanduses, siis siinkohal me seda lähemalt ei puuduta. Võiks küll rõhutada, et prof. H. Rebas on sellel teemal väga kodus, ta on jätkuvate uurimuste kaudu neid teadmisi üha laiendamas ning teinud kasuliku teene eestlaste põlise eluruumi ja sellest arendatud vee-teeliste ühenduste küsimuste ajaloolisest hämarusest väljatoomisega usutaval kujul. Viimast on kindlustanud uurija teaduslik distsipliin ja soodustanud ka hästi ta eelnev Skandinaaviale ja Põhja-Saksamaale toetuv haridustee „ümber Läänemere", parema juurdepääsuga autentseile allikaile. Aktusekõneleja üheks veendumuseks oli, et Läänemeri ei ole meid, s.t. eestlasi mitte teistest, eriti Läänemaadest eraldanud, vaid hoopis vastupidiselt meid aidanud nendega kultuurilisi, majanduslikke j t. sidemeid luua, seda läbi pikkade sajandite. Ettekannet illustreerisid kohased valguspildid, maa- ja merekaardid varematest sajanditest, purjelaeva tüüpidest j m. vastav.

Pärast veelkordset esinemist tshellistilt K. Vaskalt Bachi loominguga, ütles lõpusõnad E. Kultuurfondi juhatusest Villi Kangro. Selles tõi ta esile, et Tartu Ülikool ei olnud mitte üksnes mitmel alal kõrge rahvusvaheliste kuulsusega kõrgkool, vaid juba eelmisel sajandil ja eriti veel Eesti vabaduse aastail oma arvukate teaduslike osakondadega erakordne, mitte-tavaline maade laial geograafilisel alal. Sisukas aktus lõpetati ühiselt lauldud rahvushümniga.

ROYAL LEPAGE
Royal LePage Real Estate Services Ltd. Realtor
1176 Yonge Street
Toronto, Ontario
TELEFONID:
kontoris 961-4444
kodus 921-3245
PRESIDENT'S GOLD AWARD
ESINDAJA:
ANNE LEIUS

INTRA
Independent Travel Retailers Associated
Your Host Travel Agency (1986) Ltd.
Eestlasest omanik
MIRIAM ISBERG-ANDERSON
Professionaalne ja sõbralik nõuanne igasuguste puhkuste, äri- või maailmareisude tegemisel.
(416) 298-2160
Küsida omanikku.
Woodside Square Mall, 1571 Sandhurst Circle
Scarborough, Ontario, Canada M1V 1V2

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
Kinnisvara laenud 10.25%
Isiklikud laenud alates 11.50%
Informatsiooniks helistage
465-4659
Pank avatud esmasp.–reede 10.00–3.00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5.30–8.00
Laup. 10.00–1.00

KÜTTED ja TORUTÖÖD
ROLAND KULLIK
275-1280

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
Eesti Rahvuslaste Kogu

T.E.S. Lasteaia pere jõulukoosviibimisel Eesti Majas. Foto — O. Haamer

KIRJANDUS ☐ KUNST ☐ KÜLTUUR

Raamatu „Eesti vabadusvõitlejad Teises maailmasõjas" kirjastamise komitee liikmed koos mõne külalisega. Istuvad, vasakult: E. Salurand, aupeakonsul Ilmar Heinsoo, New Horizons Programm'i esindaja mrs. C. Dowdall, A. Jurs, E. Lindaja ja E. Silm. Teises reas: A.Woode, L. Leivat, E. Pihlberg, M. Pihlak ja A. Nõmmik.

Foto — S. Preem

Ilmus kauaoodatud endiste eesti sõdurite jutustusi

„Eesti vabadusvõitlejad Teises maailmasõjas"

Nüüd on ilmunud 9 aastat teoksil olnud endiste eesti sõdurite jutustus nende võitlustest Teises maailmasõjas, mis koos üle 600-leheküljelise teksti ja lisadega ulatub 636-le leheküljele. See meie lipuvärvidega ümbritsetud ja võitlussümboliga tähistatud raamat viib lugeja kõikide oluliste lahingute ja väeüksuste juurde, mis kommunismiohu vastu ja Eestile vabaduse taastamise tähistel võitlesid. See võitluste lugu on jutustatud või kokkuvõtlikult kirja pandud tolleaegsete noorte uljate noorte meeste poolt, kes nüüd on jõudnud pensioniikka. Vanemad juhtivad ohvitserid on kõik manalasse varisenud. Need toonased noored mehed on raamatu ilmumisega jutustanud oma sõjalood rahvale ja tulevastele põlvedele.

18. detsembri õhtul korraldas Sihtasutus „Võitleja" Raamatu Toimkond Torontos Tartu College'i kohvikus koosviibimise sõjaveteranide ja teiste organisatsioonide ja eesti ajakirjanduse esindajaile, et tutvustada vastilmunud koguteost ning neid tunnustusavaldusena ka kõige suurematele kaasaaitajatele üle anda. Kohal oli ka Kanada valitsuse „New Horizoni" programmi esindaja Catherine Dowall, sest see kattis poole raamatu väljaandmise kuludest. Seda suurt toetust kviteeriti kõnede ja aplausiga. Raamatuhind on selle tõttu suhteliselt oma suurusele väga madal, Kanadas ainult 28 dollarit. Loodetakse, et teos selletõttu enam levib.

Ülevaatliku sõjaraamatu koostaja August Jurs, kes ise mitmeid vahvuse eest saadud medaleid omab, andis ülevaate teose saamisloost aastast 1978. Kanada tervishoiu ja sotsiaalministeerium oma „New Horizons" programmiga tuli appi raamatu plaanitsemisele 1985. Loodi Raamatu Toimkond koosseisus A. Jurs (esimees), E. Lindaja, E. Reinas, H. Kore, A. Woode, E.B. Tutsu, M. Pihlak, A. Nõmmik, E. Pihlberg, E. Silm ja E. Salurand. Sõjaajaloo projekt kinnitati Ottawas 25. aprillil 1986. Meie oma sõjameeste organisatsioonid, Eesti Sihtkapital ja Eesti Abistamiskomitee Kanadas andsid omapoolsed majanduslikud toetused. Viidi läbi ettetellijate aktsioon. A. Jurs tänas kaasaaitajaid ja avaldas lootust, et see teos varsti ka inglise keeles võiks ilmuda.

M. Pihlak luges ette ühe katke raamatust, E. Pihlberg kirjeldas raamatu tegemise tehnilisi aspekte ning aupeakonsul I. Heinsoo ja EKN-i esimees L. Leivat ütlesid tunnustavaid sõnu raamatutoimkonnale ja kaastöölistele. Catherine Dowdall ütles, et vanemad inimesed mäletavad ajaloolisi sündmusi ning et mälestuste kogumisega on ära tehtud tähtis töö. Lubas saata ühe raamatu kohe ka oma ministrile J. Epp'ile. Selle järele pakuti koosviibinuile einet. Pärast võtsid sõna veel mitmed koosolejad: E. Salurand, dr. E. Aruja, R. Kreem, ja A. Nõmmik. Rõhutati kogutud ajalooliste materjalide koondamise tähtsust arhiivi, mälestuste edaspidistki kogumist ja teose peatse müügi hoogaktsiooni läbiviimist.

Mida sisaldab „Eesti Vabadusvõitlejad Teises maailmasõjas?"

Esmalt on teoses lühike eesti- ja ingliskeelne tagapõhi Eesti traagilistest aastastest II maailmasõja ajal. Metsavendlusele ja omakaitsele on pühendatud raamatus 40 lehekülge, idapataljonidele 154, piirikaitse rügementidele 136, Eesti leegionile, brigaadile ja diviisile 288 ja eriüksustele nagu eesti lennuüksus, noored, side, mereväeüksus, jalaväerügement 200 (soomepoisid), sõjavaehaiglad jne. kokku 75 lehekülge. Raamatu lõpus on isikunimede register ja ettetellijate nimekiri. Raamat on välimuselt hea ning peatükkide algusse on paigutatud sisukohased joonised. Selliseid illustratsioone on raamatus mujalgi. Illustratsioonid on teinud pr. A. Karro, Elmar Silm, ja Gunnar Neeme. Pilte on üle 50-ne, millele lisandub kaarte. Formaadilt on teos väiksem kui „Eesti riik ja rahvas Teises maailmasõjas" ja „Välgumärgi kasvandikud". On umbes samasuur kui „Soomepoisid." Praegu on raamat saadaval vaid brošüüris. Ettetellijad saavad selle edaspidi köidetuna. Raamat on trükitud Oma Pressi poolt. Pärast teose ainult kiiret sirvimist on varajane sisulisi kommentaare teha.

E. Lindaja ja A. Jurs üle andmas raamatuid „Eesti vabadusvõitlejad Teises maailmasõjas" New Horizons programm'i esindajale Cathrine Dowdall'ile, kelle abiga saadi riigi toetust ligemale 50% teose väljaandmise kulude katteks.

Foto — S. Preem

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

JUURDEEHITUSED ja REMONTTÖÖD MAJADELE
(tasuta eelarve)

NARVA CONSTRUCTION
tel. 427-7010 — igal ajal
E. VERDER

Meenutades üleelatud aegu

Roman H. Marley: Õigus ja tõde. Toronto 1987.

Septembrikuu päevadest 1944. aastal on nüüd möödunud neli-kümmendkolm aastat, aga mälestused sellest Eesti rahvale saatuslikust kuust ei unune. Kümnetel tuhandetel eestlastel tuli siis otsustada, kuhu end päästa kommunistliku vägivalla eest. Põgeneti mitmet teed ja mitmes suunas, nii kuidas kellelgi oli võimalik.

Roman H. Marley on kogunud kokku 38 isiklikku põgenemislugu, mis jutustavad sellest, kuidas see jutustajatel sündis. Lood on pandud kirja 343 leheküljel hiljuti ilmunud raamatus „Õigus ja tõde".

Roman H. Marley raamatu lood on kirjapanijate lihtsas keeles sõnastatud tõsiolulised jutustused nende põgenemisteekondadest ja sellega teatud dokumentatsiooniks sellest, mis eesti rahva elus sündis 43 aastat tagasi sügisel 1944, ja kuidas siis reageeriti poliitilisele olukorrale. Seda on põhjust nüüd meenutada nii paljudele kaasmaalastele, kes on jõudnud juba unustada või tahavad unustada seda, kuidas siis iga hinna eest pealetungiva kommunistliku režiimi eest põgeneti ja mis siis kommunistlikust okupatsioonist arvati.

Kuidas see suur põgenemine, eesti rahva rahvuslikult aktiivse osa ajalooline exodus faktiliselt toimus, sellest jutustavadki R. Marley mälestusteraamatu 38 põgenemislugu. Need jutustavad Eestist lahkumistest peamiselt Läänemaa ja Saaremaa randadelt, enamuse tagapõhjaks Läänemaa, aga ka kodumaa mitmed teised osad. Ülevaatlikum on Haapsalu endise linnasekretäri Aksel Vaiguri jutustus viimastest päevadest Haapsalus ja pagulaselu algusest Rootsis. Ehtläänemaaliku pikema jutustuse sealsete eestlaste lahkumisest annab raamatu koostaja R. Marley ise. Raamatust leiame ka piiskop Karl Raudsepa keeruliseks kujunenud lahkumisloo. Natuke pettumuslik on Ene Runge kirjutis, eriti oludest Saksamaa osas. Raamatu mitmes kirjutises, on pääsemist Saksamaale kirjeldatud nagu mingit õnnetust Rootsi pääsemisega võrreldes. Saksamaale pääsemist on korduvalt juba ette iseloomustatud kui „orjatööle viimist".

Saksamaale pääsenud hulgalised eestlased, kes seal elasid üle 1944/45. aasta raske talve, ei näinud küll seal niisugust eestlaste „orjatöö jõuna" rakendamist. Saksamaal töötas Tööministeeriumi (või Töörinde) juures eriline eestlaste huvide kaitsja, kes veel praegugi on elus, ja oli eestlaste tööle rakendamisel valvel, et eestlasi mitte Venemaalt toodud „ostarbeiterina" ei koheldud, vaid samadel alustel kui teisi saksa töölisi, saades nendega samasuguseid majanduslikke hüvitusi. Eestlaste huvide eest Saksamaal oli laiemas ulatuses valvel Berliinis töötav tagasihoidliku nimega Eesti Toimkond, mille juhatajaks oli endine Vabariigi Presidendi kantselülem E. Tambek. Hoolduslikku tegevuse alal, näit. raudteejaamades emade ja laste abistamisel, töötas Saksamaal eeskujulikult kuni kapitulatsioonini saksa NSV organisatsioon.

Raskemaid kannatusi said Saksamaale toomisel ja sinna saabudes küll tunda Saaremaalt toodud Torgu sõrulased, keda toodi Saksamaale sundevakuatsiooni korras läbi Sõrve poolsaare järkjärgult edasi läinud sõjarinde eest sakslaste taganemisel, kuid nii sünge ja mustavärviline, nagu see raamatus on antud Jüri Pärna kirjelduses, ei ole hästi usutav. Selles stiilis kirjutis sobinuks nagu rohkem ida pool raudeesriiet avaldamiseks.

Kohati siin ja seal selleaegsete olude kirjeldamisel nagu liialt paksu värvi kasutamisele vaatamata, kõnelevad aga kõik raamatu kirjutised eestlaste sügavast patriotismist, soovist viimse võimaluseni kodupinnale jääda, sealt ainult viimasel vajadusel lahkuda, ja sellest õnnest, kui saadi pärast reisiohte vabaduses jalad jälle maale kinnitada kindlamal pinnal, eriti kui oldi jõutud Rootsi randa.

„Õigus ja tõde" on oma lihtsasõnalistes esitistes dokumentatsiooniks 1944.a. septembri kriitilistest päevadest, kus kümned tuhanded eestlased „jalgadega hääletades" näitasid, kuivõrd otsustavalt nad olid pealetungiva kommunistliku laine vastu ja riskeerisid eluga, et selle eest pääseda. Selle esitamisel oleks võinud ajalooliste faktide osas olla rohkem kontrolli ja täpsust. Nii ei saanud näit. dr. H. Mäe kindralkuberner Litzmanni Saksamaa sadamas suurt truualamlikkust näidates vastu võtta, kuna nad mõlemad sõitsid Eestist Saksamaale samal laeval „Warthelandil".

Ka jätab soovida raamatus natuke lame ja kohati zhargoonilise stiil. Peaksime oma raamatud paguluses ikkagi väljaandma korralikus kirjakeeles ja hoidma raamatute väljenduslikku taset.

Üleelatud ajalookäigu, põgenemisaegsete olude ja selleaegse mõtlemise meenutamiseks on alanud 44. pagulasaastal kasulik lugeda R. Marley „Õiguses ja tões" avaldatud lugusid. Raamatu lugemine annab lugejale uut jõudu selle heaks võitlemiseks, et kord meie sünni- või isademaal valitseks jälle vabadus ja eesti rahva vabal tahtel loodud võim ning oleks lõpp raamatus tugevalt taunitud Nõukogude okupatsioonil.

E.S.

Mitmekultuuri viljelemine peab ühendama, mitte lõhestama Kanadat

Riigisekretär ning mitmekultuursuse minister David Crombie andis Torontos ülevaate ajakirjanikele, tema poolt samal päeval Kanada parlamendile esitatud Mitmekultuursuse seaduse eelnõu kohta. Kui vastu võetud parlamendi poolt, muutub see seadus täiendavaks osaks Kanada põhiseadusele ja inimõiguste deklaratsioonile. Ta määritleb Kanada valitsuse poliitika mitmekultuursuse osas Kanadas.

Uus seadus tunnustab mitmete kultuuride viljelemist Kanadas erinevate rahvusgruppide poolt ja soodustab nende edaspidist arendamist. Soovitab Kanada asutustel, organisatsioonidel ja poliitilistel instituutidel tunnustada ning toetada mitmekultuursusse viljelemist Kanadas seoses Kanada rahvuskultuuri harmoonilise arendamisega.

Valitsuse sooviks on, et kõik valitsuse institutsioonid soodustaks võrdsuse alusel mitmekultuursuse arendamist Kanadas, aitaks tutvustada erinevaid rahvuskultuure Kanada rahvale ja laiendada rahva arusaamist erinevate rahvusgruppide keelest ja kultuurist.

Valitsuse instituutidel tuleb olla abiks erinevatele rahvusgruppidele nende keele, kultuuri ning rahvuslike traditsioonide tutvustamisel Kanada rahvale. Selleks tuleb toetada ning inspireerida erinevates rahvusgruppides üksikisikuid, organisatsioone ja institutsioone esitama oma rahvuslikku kultuuri Kanadas ja väljaspool Kanadat, olles valmis selleks määrama vajalisi stipendiume.

Aidata kaasa erinevate kultuuridega rahvusgruppidele ühiste esinemiste korraldamiseks Kanada rahvale, püüdes selle juures ära hoida ühe või teise rahvusgrupi ja tema kultuuri diskrimineerimist või teiste rahvusgruppide varju jätmist. Mitmekultuursuse minister võib, kui leiab vajaliseks, astuda ühendusse mõne teise maa valitsusega, et sellelt saada toetust vastava eri-kultuuri arendamiseks Kanadas (Kultuurilise pärandi vahendus alusel).

Mitmekultuursus peab ühendama, mitte lõhestama Kanada ühiskonda. Selle soodustamiseks ning toetamiseks vajalised summad näeb valitsus ette riigi eelarve koostamisel.

A.N.

DAVID CROMBIE

A/S TORONTO EESTI MAJA
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6
SAALIDE JA RUUMIDE ÜÜRIMINE

- **Eesti Maja on eesti organisatsioonide koduks**
- **Eesti Maja on eesti ürituste ja pidude õigeks kohaks**
- **Sobivad ruumid koosolekuteks, pidudeks, ballideks**
- **Kõigi kasutamise ja nõude üürimise võimalus**
- **Kui vajate koosolekuruumi või peosaali – helistage**

Telef. (416) 461-7963

RESTORAN - KOHVIK

Täielik lõuna- ja õhtusöök koos karastavate jookide ja sõbraliku teenimisega.

Telef. (416) 466-0104

DELI – TOIDU MÜÜGIPOOD
EESTIPÄRASEID TOITE SUURES VALIKUS
Ostmine kohapeal ja tellimiste teel.

Telef. (416) 466-0104

PEOTOITUDE VALMISTAMINE
PEOLAUDADELE TOIDU VALMISTAMINE KOHAPEAL, KODUS JA MUJAL TEIE SOOVI KOHASELT.

Restoran avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 12–12
reedel 12 p. – 1 ö.
laupäeval 9 h. – 1 ö.
pühapäeval 12 p. –10 ö.
Telefon (416) 466-0104

AED

Toronto Eesti Aiandusklubi teateid

26. novembril toimunud klubi kokkutulekule ütles avasõna klubi abiesimees E. Kuris. Oma lühikeses sõnavõtus muuhulgas juhtis tähelepanu püramidaalsetele okaspuudele nagu Mountbatteni kadakatel jt. Nendele pannakse talveks lume ja jääkahjustuste vältimiseks spiraalselt ümber nöör või vastav plastik võrk.

Teemal „Jõulilli ja dekoratsioone" esines Lia Hess, kes oma abikaasa Erik Hess'iga omavad Barrie juures süureettevõtte Timberline Nurseries and Landscaping Ltd. Erik Hess ei saanud loengule tulla eelmisel päeval Barries olnud lumetormi tõttu. Loengule oli lektor toonud arvukalt õitsevaid jõululilli ja muid dekoratsioone. Vaadeldes tuntud jõululille Poinsettiad leidis sõnavõtja, et neid esineb tänapäeval juba neljas värvis. Ostes peame vaatama lehtede alla, et ei oleks kahjureid, ka ei peaks ostma poinsettiaid mille lehed on kollased. Järgnesid külma ruumi vajavad alpikannikesed ja asalead. Neid ei ole soovitav saata vanadekodudesse ega haiglatesse kuna seal on liiga soe ja kuiv õhk. Kaunid jõululilled on ka jõulukaktused ja jõulupiprad. Viimaseid võib saata haiglatesse ja vanadekodudesse, kuna neile meeldib soojus. Jõululilli peab kastma nii, et lehed ei lähe loengu. Külma ruumi vajavaid lilli ei või panna televisiooni peale, sest seal on eriti soe. Pabervalgeid nartsisse saab juba kuue nädalaga õitsema. Loengu teises osas vaatles Lia Hess kodukaunistamist jõuludeks — jõulutulesid, dekoratiivseid vanikuid uksele, kaunistusi akendele, jõulupuid jne. Ta leidis, et odav ei ole mitte alati ilus. Vahel on mõned lihtsad asjad väga meeldivad. Meil peaks olema kindel kuupäev millal jõulutuled ja kaunistused välja paneme, Uks on see, mis ütleb meile tere tulemast. Vanikute tegemine ümber ukse ei võta palju aega. Korterimajas peaksid rõdu ääred olema kaunistatud. Tänapäeval kasutatakse mitut jõulupuud, mõnel on need isegi igas toas. Meie ei taha punast värvi kasutada, kuid jõuluvärv on siiski punane. Lõpuks demonstreeris lektor lehvikute tegemist ja näitas käbidest pärga traadist raamil. Seitsme jala kõrgusele jõulupuule võib panna seitse tosinat kaunistusi. Hästi esitatud loengule järgnes tugev aplaus. Tänusõnadega lektorile ja rõõmsate pühade ning hea uue aasta soovidega lõppes õnnestunud loenguõhtu.

Aiandusklubi raamatukogust on talvekuudel enne loenguid võimalik laenutada aianduslikke raamatuid. Raamatukogu korraldajaks on Aino Haabniit. Järgmisel aastal, s.o. 28. jaanuaril on Aiandusklubi aastakoosolek ja 25. veebruaril esineb ainukese eesti lilleäri Aardvarki omanik Linda Sepp teemal „Lillede kuivatamisest ja nende kasutamisest".

EKs

OMA ARMAST VENDA

PEETER ALL'e

sündinud 1. jaanuaril 1933 Vilsandis
surnud 25. detsembril 1987 Skenes, Rootsis
Skanes,

Meil aia äärne tänavas,
kui armas oli see,
Kus kasteheinas põlvini
me, lapsed, jooksime.

mälestavad sügavas leinas

õde HELGA ja ANTS

OOTAMATULT MANALASSE VARISENUD LUGUPEETUD KAASMAALAST JA KAUAAEGSET JUHATUSE LIIGET

EDWARD SAAR't

mälestab leinas

TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE KLUBI LIIKMESKOND

LAHKUS MEIE ARMAS SUGULANE

PEETER ALL

sündinud 1. jaanuaril 1933 Vilsandis
surnud 25. detsembril 1987 Rootsis

Mälestavad leinas

LAINE SAALISTE abikaasaga
HEINO KRUUK abikaasaga
VALVE MANDEL abikaasaga
PEETER KRUUK perekonnaga
JAAN SAUN perekonnaga
AIN SAALISTE perekonnaga
LINDA SAALISTE

LAHKUS ARMAS VILISTLANE

ANNELI LAASI-JANOV

surnud Austraalias

Mälestab leinas

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS

ARMAST

HUGO MURU

mälestavad kurbuses

JAAN ja IVI KONT perega

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Hellstada tel. 489-8811 ● 489-8002

Eesti arst valvekorras

1., 2. ja 3. jaanuaril 1988
dr. R. Pahapill 921-7777
9. ja 10. jaanuaril
dr. M. Leesment 481-6834
16. ja 17. jaanuaril
dr. J. Marley 921-7777

Udora muutub moodsaks

Georgina linna (end. vald) puhke- ja spordiala direktor Glen Campbell ja pea administratsiooni-ohvitser H. Wayne Woods ning politseiohvitser Viv Brown olla Jõekääru-Kivioja aladel ringkäiku tehes saanud idee välja ehitada Udorasse moodne puhkekoht sportimise võimalustega. Jõekäärul on juba olemas normaalmõõtudega meetrisüsteemis staadion jm.

Märgitud isikud võtsid kontakti Kivioja omanikuga ja mitte päris asjata. Neil on hea enne finantsküsimused ületada, kuigi üldplaan on vägagi kulukas. Millegagi on juba ka alustatud.

Pool sajandit Georgina vallas vaevalt tuntud Udora küla sai esimese süsti Jõekääru loomisega, kus 35 aasta jooksul on väga palju ära tehtud soome stiilis — puhtuse ja korra loomisega.

L. KÕVA

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
UUS ASUKOHT
6150 Yonge St.
(Goulding Ave., lõunapool Steeles)
Willowdale
221-1159

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Praost Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930, kirikus 923-5172
Organistid pr. Asta Mitt ja hr. Lembit Avesson
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Neljapäeval, 31. detsembril kell 3.00 p.l. Vana-aasta õhtu JUMALATEENISTUS armulauaga. Solist metsosopran Irene Loosberg.

Reedel, 1. jaanuaril 1988 kell 12 päeval Uusaasta JUMALATEENISTUS. Solist sopran Liina Purje-Lepik.

Pühapäeval, 3. jaanuaril jumalateenistust EI OLE.

Pühapäeval, 10. jaanuaril kell 4 p.l. Kolmekuningapäeva JUMALATEENISTUS.

LEERIÕPETUSE ALGUS.

Pühapäeval, 17. jaanuaril kell 11 h. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 24. jaanuaril kell 4 p.l. KIRIKUKONTSERT. Esineb Musica Divina Lembit Avessoni juhatusel.

Pühapäeval, 31. jaanuaril kell 11 h. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

* * *

Koguduse segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õhtul.

Pühapäevakool iga jumalateenistuse ajal. Leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud neljapäeviti kell 10–4.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti 6–8 õ. ja neljapäeviti 4–8 p.l.

EELK PEETRI KOGUDUS
317 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

UUS-AASTA JUMALATEENISTUS 1. jaan. kell 11 h. Teenib õp. E. Heinsoo.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 3. jaan. kell 11 h. Teenib õp. A. Taul.

Pühapäeval, 10. jaan. kohe pärast jumalateenistust KÜÜNLAPÄEV mitmekesise eeskavaga N. Lindi korraldusel. Kaastegevad solistid ja Cantate Domino. Kohv.

LASTE MÄNGUAED pärast jõuluvaheaega alustab uuesti tegevust teisipäeval, 12. jaan. kell 9.30 h.–4.00 p.l. Lõunasöök lastele. Pr. Reitav – tel. 444-9090.

Jõululaupäeval kantseleitunde ei ole. Samuti jäävad ära õhtused kõnetunnid pühade nädalatel. Õpetajatega kokkusaamine telefoni teel kokkuleppel. Regulaarsed kõnetunnid alates 4. jaan.

PÜHAPÄEVAKOOL alustab tegevust 10. jaan. – samuti leerieelsed.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Reedel, 1. jaanuaril kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib H. Eller, laulab ansambel.

Pühapäeval, 3. jaan. kell 11 h. JUMALATEENISTUS Issanda lauaga.

Esmaspäeval, 4. jaan. kell 7.30 õ. ALLIANSS PALVENÄDALA AVAKOOSOLEK.

Kolmapäeval, 6. jaan. kell 7.30 õ. ALLIANSS PALVENÄDALA jumalateenistus.

Pühapäeval, 10. jaan. kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

* * *

TORONTO ALLIANSSKOMITEE PALVENÄDALA jumalateenistused on alljärgnevalt: esmaspäeval, 4. jaan. ja kolmapäeval, 6. jaan. kell 7.30 õ. Vabakirikus. Teisipäeval, 5. jaan. kell 11 h. ja laupäeval, 9. jaan. kell 7.30 õ. Emmanueli kirikus. Neljapäeval, 7. jaan. kell 11 h. Baptisti kirikus ja LÕPUJUMALATEENISTUS pühapäeval, 10. jaan. kell 6 õ. Baptisti kirikus. Laulab ühiskoor.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Kirja teel sissesaadetavad kuulutused palume vigade vältimiseks kirjutada TRÜKITÄHTEDEGA. See on eriti tähtis nimede juures.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Neljapäeval, 31. detsembril kell 8 õ. VANA-AASTAÕHTU EMMANUELIS. Vaimulik kava ja õhtusöök. Valguspildid. Uue-aasta vastuvõtmine. Osalevad koguduse kaastöölised ja laulavad Leesment'i noored.

Pühapäeval, 3. jaan. kell 11 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Soololaule.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel. Issanda Surma Mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Teisipäeval, 5. jaan. kell 11 h. pensionäride ja vabade PALVEKOOSOLEK.

Pühapäeval, 10. jaan. kell 11 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Soololaule. Lastekirik.

Kell 2 p.l. pühapäevakool lastele ja piiblikool täiskasvanutele.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Leesmendi noored. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7353
kantseleis 921-9417

Vana-aasta õhtul, 31. dets. on JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA kell 4 p.l.

UUS-AASTA teenistus on pühapäeval, 3. jaan. kell 1.30.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale
Ontario M2J 4T9
499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Ave., Toronto
Ontario M4K 2R3
429-7984

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3–3.30 p.l.
Laine pikkus 1270

Neljap. 31. dets. kl. 8.00 õ. PEREKÕNNAÕHTU, teelaud, kava. Kl. 11.00 õ. AASTAVAHETUSE PALVUS, V. Krabi, solist A. Kaups.

Reede 1. jaan. kl. 4.00 p.l. Uusaasta JUMALATEENISTUS, Issanda surma mälestamine, K. Raid, segakoor.

Pühapäeval, 3. jaan. kell 10 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb J. Andreller. Kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Nõukogu liikmed tunnistavad, solist M. Wilbiks.

Pühapäeval, 10. jaan. kell 10 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb J. Andreller.

Kell 10.15 pühapäevakool täiskasvanutele ja noortele. Kell 11 lastele.

Kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Nõukogu liikmed tunnistavad. Laulab meeskoor. Kell 6 õ. KOLMEKUNINGAPÄEVA ÕHTU.

TORONTO EESTI SEITSMENDA-PÄEVA ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave., Toronto
626-3417
(Bloor—Danforth liini Broadview allmaaraudtee trammipeatuse vastas, hispaanlaste kiriklas)

JUMALATEENISTUS igal laupäeval kell 9.30 h. ja kell 11 e.l. piiblikooliga. Kõik eestlased on kutsutud!

LAHKUNUD SÕBRA JA TUBLIT EESTLAST

EDWARD SAAR't

mälestavad kurbuses

ENNO VAHER perekonnaga
HÄRM KORE abikaasaga
ALBERT LUKK abikaasaga
JOHANNES SUMMA perekonnaga
PEETER MILLISTE
AVO POOM
ÜLO ISBERG
JAAN LEE

HEAD SÕPRA JA KALAPÜÜGI KAASLAST

EDWARD SAAR't

mälestavad ja avaldavad kaastunnet abikaasa Leidale

ÜLO ja LINDA
MATTI
MARE ja HEINZ
ROODE

MÄLESTAME KURBUSES KAUAAEGSET SÕPRA

EDWARD SAAR't

ja avaldame kaastunnet abikaasa Leidale

ANU ja AUGUST ATTIK

ARMAST SUGULAST, KOOLIVENDA JA SÕPRA

AREND LIIHOLM'i

mälestavad kurbuses ja avaldavad sügavat kaastunnet Vaikele lastega

KYLLIKKI ja PERTTI perekonnaga
ARKADI
LYDIA ja JUGO TAMME

ARMAST SÕPRA

AREND LIIHOLM'i

sündinud 6. detsembril 1921 Käsmus
surnud 20. detsembril 1987 Torontos

mälestavad

„Mina olen ülestõusmine ja elu."

ENDLA ja HELMUT RÜDMIK
POJAD perekondadega

ARMAST SUGULAST

AREND LIIHOLM'i

mälestavad

JUULI ja JOHANNES

„Meie Elu" on suurekaustaline ja sisukas ajaleht, mille ümber on koondunud meie ajakirjanikud ja sõnumisaatjad üle maailma.

LAHKUS MINU ARMAS ABIKAASA

TAMARA SILLAMAA

neiuna Kuuskman
sündinud 21. septembril 1915 Narvas
surnud 21. detsembril 1987 Torontos

Leinavad kurbuses

Puhka,
Jumal hoiab Sind!

ABIKAASA
SUGULASED Eestis ja Kanadas

ARMAST ÕEPOEGA

VALDEK JÜRISOO'd

surnud 15. detsembril 1987 Stockholmis

leinavad kurbuses

Aeg vajub Sinu tahtel igavikku
ja kustub küünal iga võitja käes.

VOLDEMAR MAITLOO abikaasaga
IVI ja RAIMUND PAHAPILL lastega

ARMAST

TAMARA SILLAMAA'd

mälestavad

VENNAD perekondadega Kanadas ja Eestis

MÄLESTAME LEINAS ARMAST

TAMARA SILLAMAA'd

ja avaldame kaastunnet abikaasale ja vendadele perekondadega

KAAREL ja VALVE TALI

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja selsab eesti ühiskonna teenistuses.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

AASTA JOOKSUL MANALASSE VARISENUD KAMRAADE

ANTS KULLAMÄE	sünd.	9.08. 1927	surn.	30.04. 1987	Rootsis
EDMUND KRUTOP	,,	17.07. 1927	,,	31.05. 1987	Austraalias
PUNDEL LIIV	,,	18.06. 1927	,,	12.08. 1987	Inlismaal
OSVALD RÜÜTEL	,,	5.07. 1927	,,	29.08. 1987	Kanadas
ALFRED MEOKAS	,,	28.01. 1927	,,	10.09. 1987	USA's
HEINO VAGA	,,	1927	,,	4.06. 1987	Inglismaal

mälestab

LENNUVÄEPOISTE KLUBI

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

Oma õnnelikuse hetketel või ahastuse orgudes ärgem unustagem elu ülimat reaalsust.

Jeesus ütles: „Kes oma elu leiab, kaotab selle ja kes oma elu kaotab minu pärast, leiab selle."

Taevariik on kaupmehe sarnane, kes müüs kõik, et osta üht kõige kallimat pärli.

Matteuse ev. 10:39

MÄLESTAME KURBUSES OOTAMATULT LAHKUNUD KOGUDUSE ASUTAJAT LIIGET, ENDIST NAISRING ESINAIST JA KAUAAEGSET NAISRINGI LIIGET

IRMA KAASIK'ut

Puhka Issanda rahus.

ESIMENE EESTI EVANGEELIUMI LUTERIUSU KOGUDUS HAMILTONIS
NAISRINGI JUHATUS KOOS LIIKMETEGA
KOGUDUSE NÕUKOGU JA ÕPETAJA

JURISTID

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A., LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

Külastage „MEIE ELU"
kus leiate
mitmesuguseid
sobivaid
kinkeesemeid

- TEKSTIIL: linikud, sohva padjakatted jne.
- PUUST: seinataldrikud ja mitmesuguseid esemeid . . .
- HELIPLAADID ja KASSETID
- RAAMATUD (ka lastele)
- MAALID
- SEEBID
- KREEMID „Kamill"
- MASSEERIJAD „Rakuda"
- POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

ARMAST

IRMA KAASIK'ut

mälestavad leinas

HELMI ja HERMAN ALLIKSOO
LINDA ja FERD KASE
ÕIE ja LEO SAAR
EMILIE ja OSVALD ÕUNAPUU

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST SÕPRA

IRMA KAASIK'ut

mälestavad sügavas leinas

ASTA ja ARNOLD TILL perekonnaga

MÄLESTAME OMA KALLIST SÕPRA

IRMA KAASIK'ut

kaastundes Arnoldile

SELMA ja ERIK

LEINAS MÄLESTAME ARMAST SÕPRA

IRMA KAASIK'ut

ja avaldame sügavat kaastunnet abikaasale

RICHARD ja MAIJU SOKK

MÄLESTAME KURBUSES ARMAST

IRMA KAASIK'ut

neiuna Kutsar
surnud 22. detsembril 1987 Hamiltonis

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI
KOOLIÕED JA KAASVILISTLASED

OOTAMATULT RIISUS SURM MEIE LUGUPEETUD KLUBI LIIKME

IRMA KAASIK'u

Mälestavad leinas

HAMILTONI PENSIONÄRIDE KLUBI
LIIKMESKOND ja JUHATUS

„Meie Elu" annab ruumi Eesti Õpetajate Ühingu erileheküljele „Meie Noored", mida saadetakse tasuta kõigile täienduskoolidele.

MeieElu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $45.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. ● USA-sse 1 a. $50.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ● Ülemeremaadesse 1 a. $55.00, 6 k. $30.00, 3 k. $20.00. ● Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Palun saatke minule „MEIE ELU" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev: .....

.....
(Allkiri)

ARMAST

JOHANNES SUIK'i

sündinud 4. jaanuaril 1904 Kõo vallas Viljandimaal
surnud 17. detsembril 1987 Bradfordis Inglismaal

mälestavad leinas

ABIKAASA ja POEG Torontos
TÜTAR perekonnaga Eestis

MÄLESTAME ARMAST ABIKAASAT JA ISA

MART TARUM'it

tema esimesel surma aastapäeval 1. jaanuaril 1988

Kõik kaob –
mälestus jääb.

leinav LESK
TÜTAR abikaasaga

KRISTJAN JOOST

IN MEMORIAM

15. oktoobril varises Stockholmis ootamatult manalasse agronoomia magister Kristjan Joost. Ta sündis 10. juunil 1913.a. Laiksaare vallas Pärnumaal taluperemehe pojana. Lõpetas Pärnu Poeglaste Gümnaasiumi 1931.a. ja sama aasta sügisel alustas õpinguid Tartu Ülikooli Põllumajandusteaduskonnas. Lõpetas ülikooli 1936.a. ja 1938.a. saavutas agronoomia magistrikraadi piimanduse alal.

1936-1937 Kr. Joost töötas Tartu Ülikooli Piimanduse Kabineti assistendina, selle järel kuni 1940.a -ni oli Põllutöökoja Raamatupidamise Talituse ja Järvamaa piimanduse konsulendiks. Okupatsiooniaastail 1940-1944 ta oli õpetajaks Kuremaa Karja-kontrollassistentide Koolis kuni Rootsi põgenemiseni. Kutsetöö kõrvalt hoolitses ta oma kodutalu arengu eest, mida pidas ta lesk ema, muide tallu muretsedes tõupuhta eesti maakarja.

Rootsis lühemat aega talus töötamise järel ta oli Uppsalas Ultuna Põllumajandusülikooli juures olevas Loomakasvatuse Keskkatseasutuses assistendiks 1945-1947, 1947. a-st alates oli, kuni pensionile siidrumiseni 1978, Meiereide Keskühingu peakontoris Stockholmis, alul assistendina, 1960. a-st peale Produktsioonitehnika ja Katsete Osakonna juhatajaks. Ametiülesannetes Kr. Joost esindas oma asutust paljudel kongressidel mitmel mandril ja esines neil teaduslike ettekannetega. Tema sulest autorina või kaasautorina on avaldatud üle 140 teadusliku töö. Oli liige reas kutsealastes organisatsioonides, neist olulisim International Dairy Federation, milles ta töötas katsestatistika töögrupis.

Eesti ühiskonnas Rootsis oli Kristjan Joost aktiivne tegelane, alul Uppsala Eesti Seltsi esimees, kuulus 25 aastat Eesti Agronoomide Selts Rootsis juhatusse, oli tegev E. Rahvusfondis ja E. Teaduslikus Seltsis, jne. Akadeemiliselt kuuludes korporatsioon Rotaliasse alates 1932.a-st ta oli pidevalt tegev Rotalia Rootsi Koondises — esimees, vanamees või muu ametikandja ja hõimutöös aktiivne Rotalia sõprusliitlase Helsingi Ülikooli Varsinaissuomalainen Osakunta'ga (Pärissoome Osakond) tihedalt suheldes.

Kristjan Joostiga kaotas eesti agronoomide pere teeneka liikme ja eestlaskond värvirikka tegelase. Iseloomult sõbralik ja rõõmsameelne, ta võitis palju sõpru. Nende ridade kirjutajale ta oli lähemaid sõpru, osa aega toanaabriks Tartus ja esimesed kuud Uppsalas. Kaks aastat töötasime koos samas asutuses Ultuna Põllumajandusülikooli juures, töölauad vastamisi.

Viimased aastad Kristjan Joost veetis vanusepuhkust koos abikaasaga suurema osa ajast Hispaanias Torremolinoses Vahemere ääres (Costa del Sol), suved omas Stockholmi saarestikus olevas suvilas. Surm tabas teda mõni päev varem kui tal oli kavas Hispaaniasse sõit.

1986.a. kevadtalvel oli mul võimalus teda korduvalt kohata, olles Torremolinoses kuu aega ühe reisigrupiga Torontost. Viimase koosviibimise järel eestlaste seltskonnas (kohalelevaid ja turiste). jumalaga jättes ja „nägemiseni" öeldes ei võinud arvata, et jällenägemist enam kunagi ei tule.

Kristjan Joosti jäid leinama ta abikaasa Ester ning tütar Maarja Rootsis ja õde Nadja USA-s perekondadega, kaasvennad Rotalias ja arvukas hulk sõpru. Ta maeti Stockholmi Eesti Ap. Õigeusu kalmistule korp! Rotalia auvalve saatel rohkete järelhüüetega, neist Rotalia poolt ta lähedase sõbra agr. Leo Karupää kõne, millele järgnes traditsiooniline leinalaul: „On vendadest üks lahkunud siit ilmast . . .".

Puhka rahus kallis kaasvend ja truu sõber!

ENDEL TOIGER

Jaan Tiivel 75

„Olli pimme ja porine pühapäev, papa läits Ilissoni Aadu pulma, kui kurg tõi meile väikese poisi, ninda väikse kui pildi pudeli pääl." Nõnda armastas Anna Tiivel-Kaadi (1885-1963) oma helme-mulgi keeles jutustada, lisades sellele, et poiss „joba mõne päeva pärast olli viil nigu palavikun; sellepärast tetti temäle varsti peräst ütte nädalit hädaristmine. Vana Raitsmu Simm ristse tedä toisipäeva õhtu."

Jutt on siin praegusest ERKÜ peasekretärist, talvisel pööripäeval 22. dets. 1912 Helmes sündinud nüüd 75-seks saavast õigusteadlasest Jaan Tiivelist, kelle kohta tema ema hiljem edasi jutustas: „Helme koolijuhatei Kaat ütel, et Tiivel om kige targemb poiss klassin ja temä uhke viil selle üle, et Tiivel kuulub kah Kaatide sugukonda. Papa taht, et pojast saas kindral. Vana veltu tahtmine! Mulle miildis, kui temäst saas kiriku õpetei või arst."

Ei tulnud kummatki, kuigi oma kodumaa eest võideldes ülesnäidatud vahvuse eest dekoreeritud ohvitser siiski. Arst sai hoopis ta pojast.

Lõpetanud Tõrva Ühisgümnaasiumi (cum laude) ja Tondi Sõjakooli aspirandikursused, jätkanud siis õpinguid Ühistegevuse Instituudis Tartus ja Omavalitsus-sekretäride kursustel Tallinnas, saavutas ta 1938.a. Tartu Ülikoolis õigusteaduskonna cum laude lõpetanu diplomi. Asus linnasekretäri kohale Elvas, jätkas diplomeeritud edasiõppijana finantsõiguse stuudiumi ja tegutses lühemat aega vandeadvokaadi abina. Edasi kohtame teda juba jaoskonnakohtu kantseleiametnikuna Rootsis, 1947.a. alates aga erinevate ettevõtete teenisutses USA-s, täiendamas ennast samal ajal ka õigusteaduse ja inglise keele alal, lühemat aega paaris advokaadifirmas, tõlgina kohtutes, kinnisvarade ostu-müügi agendina ja siis juba pikemat aega — kuni pensioniikka jõudmiseni — ametnikuna pangas.

See meile hästituttav esimeste aastate leivateenimistee ei suutnud hõivata ei Jaan Tiiveli energiat, tahtejõudu ega muuta otsust tegevuse jätkamiseks oma rahva vabadusvõitluse huvides. Aastatel 1957-1964 täidavad Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) peasekretäri vastutusrikkad ülesanded tema vabu tunde. Üle kolmekümne aasta, valituna kümnesse Esinduskokku, on täitnud ta peale praeguse peasekretäri funktsiooni ülesandeid õigusnõunikuna, laekurina, juhatusliikmena, tõlgina jne., millele liituvad kohustused Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu Täiskogu USA delegaadina, K/Ü Nordic Pressi aseesimehena ja aktiivse liikmena reas organisatsioonides, nende hulgas korporatsioon Rotalia ülemaailmse vilistlaskogu esimehe mõni aasta tagasi lõppenud saavutusrikkad aastad.

Need, kellel pikkade aastakümnete vältel on olnud õnn ja juhus õppida tundma Jaan Tiivelit lähemalt, ei saa värjata imestust selle täpsuse, mälu, meelespidamisvõime, meelekindluse ja põhimõtete murdmatuse üle, mis saadavad tema iga sammu nii töös kui kaugemale ulatuvas. Selle hulgas ühe näitena hoolitsemine 43 aastat tagasi perèisata kodumaale jäänud abikaasa, tütre ja poja eest. Et tütrest on saanud nüüd tubli pedagoog ja pojast vanaema soovisedeli täiteks arst, selles ei puudu siin abielutruult üksikuks jäänud isal oma teened. Vaevalt leidub Jaani enda, ta perekonna või meie ühiskondlikus minevikus kuni aastakümnete kaugusele tagasi ulatuvat sündmust, mis ei püsiks tal tunnitäpsusega meeles.

Jää terveks „nigu purikas", armas kauaaegne ja väsimatu töömees, Jaan Jaani poeg, paljudeks aastateks! Ära unusta jõudetundidel ka lisamast mõnda värssi oma isamaa-luule vihikusse! Käppa Sulle nagu mända Sinu tähtsal päeval, kui on lubatud kasutada vana koolimehe Märt Raua lemmiktervitust!

JOHANNES KAUP

Usupuhastaja Martin Luther usu-, kirja- ja muusikamees

31. oktoobril 1517 lõi Martin Luther Wittenbergi Lossikiriku uksele oma 95 väitelauset ja siit sai alguse usupuhastuse liikumine. Lutheri põhimine hool ja mure oli hingeliste asjadega, mitte maailma asjadega. Tema õpetus aga mõjustas kogu maailma ajaloo käiku, andes sellele koguni teise ja parema suuna. Ta avas ukse südametunnistuse vabadusele, demokraatiale ja inimõigustele, tõstis abielu, perekonnaelu, elukutse ja töö pühitsetud pedestaalile, õhutas ja õpetas hindama haridust ja selle tähtsust. Juba Lutheri elupäevil jõudis usupuhastuse liikumine ka meie kodumaale. Siit peale on usupuhastuse kirik evangeeliumi, Jumala armastuse evangeeliumi me rahvale kuulutanud ja me rahva hinge vorminud ja õilistanud.

Kuna luteriusk nõuab koguduse liikmetelt Pühakirja tundmist, siis hakkas kirik selle eest hoolitsema, et rahvas lugeda oskaks. Raugematu innuga ja vahelgi karmusega on usupuhastuse kirik sajandite jooksul seda tööd teinud ja seega teinud me rahva kirjaoskajaks rahvaks ja liitnud ta Põhja- ja Läänemaade kultuurrahvaste perre. Nagu mainitud, Lutheri põhimine hool ja mure oli inimese hingeliste asjadega. Rahutult oli ta ise otsinud vastust küsimusele: „Mis ma pean tegema, et ma õndsaks saaksin?" Tolle aja kiriku usk ja õpetus oli „tegude usk", mitte troostirikas „Jumala armu usk". See ei rahuldanud Lutheri rahutut südametunnistust, ei pakkunud õndsuse kinnitust temale ega paljudele teistelegi.

Lugedes ja süvenedes Pühakirja, Luther leidis, et õndsus Jumala armust usu läbi on Piibli peamõte algusest lõpuni. Eriti haaratud oli ta apostel Pauluse Kirjadest roomlastele ja galaatlastele. Lõiked nagu „Ma ei häbene evangeeliumi, sest see on Jumala vägi õndsaks saamiseks igaühele, kes usub . . . Sest temas saab ilmsiks Jumala õigus usust usku, nõnda kui on kirjutatud."„Õige peab usust elama!" Room. 1:16,17. „Et nüüd käsu kaudu ükski ei saa õigeks Jumala ees, on ilmne, sest õige peab usust elama." Gal. 3,11. „Meil on lunastus tema (Kristuse) vere läbi, üleastumiste andeksandmine tema armu rikkust mööda." Ef. 1,7. Oma tegude ja sõnadega peab vaid kristlane tunnistust andma Jumala ärarääkimatule armastusele, mis sai ilmsiks Kolgatal. Need Pühakirja tunnistused juhtisid Lutheri evangeelsele avastusele, mis on saanud usu ja tõekspidamise kallisvaraks kõigile evangeelsetele kirikutele.

Lutheri usupuhastuse ideed ja õpetus levisid üllatavalt kiiresti mitte üksi Saksamaal, vaid ka paljudes teistes Euroopa maadel. Võimalik oli see peamiselt seetõttu, et Luther oli agar ja mõjuvõimas kirjamees. Ta on kirjutanud ja avaldanud tervelt 420 tööd mitmesugustel ainetel, sissejuhatusi ja kommentaare kõigile Piibli raamatutele ja loonud 37 kirikulaulu. Kõige selle kõrval oli ta agar kirjavahetaja, säilinud on enam kui 3000 tema kirja. Juba usupuhastuse algaastail oli ta kirjavahetuses juhtivate kirikutegelastega ka meie kodumaal.

Tema kirjatöid ja kommentaare iseloomustavad mõtteavalduste selgus, tihedus ja usaldatav, Jumala sõnale rajatud õpetus. Need on äratanud lugejais tundeid, mis on hõõgunud usklike südameis üle aegade, nende hulgas meile ajaliselt lähemad, nagu John Wesley, John Bunyan, krahv Zinzendorf ja paljud teised. Et õpetada rahvale, eriti noortele, ristiusu põhitõdesid, Luther kirjutas kaks katekismust, Väikese katekismuse noorte ja Suure katekismuse kiriku- ja kooliõpetajate ja lastevanemate jaoks. Lutheri suurim töö ja panus oli saksakeelne Piibel. Piibleid oli saksa keeles juba varem, aga need olid puudulikus keeles, puuduliku ja eksliku ladinakeelse Piibli, Vulgata tõlked. Luther lõi saksa kirjakeele ja kasutas autentseid heebrea ja kreeka ürgseid tekste.

Lutheri Piibli mõju ulatus üle Saksamaa piiride ja sai aluseks Hollandi, Rootsi, Taani ja ka meie emakeelse Piibli tõlgetele. Sügava ja püsiva mõju jättis ka esimesele Piibli tõlkijale inglise keelde, William Tyndale'ile, ja tema kaudu jätkuvalt edasistele prominentsetele tõlkijatele. King James'i ja Revised English Versioni Uues Testamendis on Lutheri pärand silmnähtav. Õpetuse kõrval võttis Tyndale omaks ka järjestuse, mille Luther seadis Uue Testamendi raamatutele. Varemates tõlgetes polnud kindlat ühtlustavat Uue Testamendi raamatute järjekordsust. Luther seadis nende järjekordsuse mõõdupuuks tunnistuse Kristusest, kuidas nad Kristust õpetavad: 4 evangeeliumi, Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese, Apostlite tegude raamatu ja kirjad, ehk epistlid, selles järjekorras, kuidas Kristus neis esineb ja viimase raamatuna Johannese ilmutusraamat. Sellest järjestusest on kinni pidanud kõik teised Piibli tõlkijad tänapäevani.

Usupuhatuse algpäevil tuli Lutheril võidelda mitte üksi valitseva kiriku rünnakute ja laimu vastu, vaid ka võidelda ja vaos hoida radikaale ja revolutsionääre oma ridades. Lutheri vankumatu usaldus Jumala sõnale, tema kindamehe osavus ja mõjuvõime oli panus, mis hoidis usupuhastuse tervel ja jumalameelepärasel suunal. Ilma selleta võinuks usupuhastuse liikumine võtta koguni teise suuna.

Luther oli laulu- ja muusikasõber. Ta oli laulmist õppinud kirikukooris ja muusikat Erfurti ülikoolis, kus õppis muusikateooriat ja kompositsiooni. Ta oli „pealtvaatajate jumalateenistuse" vastu ja rakendas koguduse ühislaulu jumalateenistuse osana. Ta ise kirjutas 37 kirikulaulu, nende hulgas üldtuntud „Üks kindel linn ja varjupaik on meie Jumal taevas" ja lõi sellele ka viisi. Oma lauludes jälgis ta usutõdesid selgelt ja kindlalt. Laulude teksti ja mõtteavaldust pidas ta peaoluliseks, viisi ülesanne oli muuta tekst elavaks evangeeliumi hääleks. Paljudele lauludele lõi viisi ise või valis tuntud rahvalaulu viisi. Oma kõrge muusikaandega valis ta vaid parima. Mõned väidavad, et ta olevat seadnud pühi sõnu ja mõtteid kõrtsilaulude viisidele. Tõsiasi aga on, et tolleaja õllebaar (beer garden) polnud kõrts, vaid kultuuriasutus. Teame ka, et Luther pidas rangelt kinni oma põhimõttest ega valinud negatiivse sidestusega tekste ega viise.

Luther pidas muusikat Jumala anniks ja väeks, mis haarab inimese sügavamaid emotsionaalseid vajadusi ja ütles: „Kui tahad kurba tröösta, julgustada meeltheitnut, rahustada rahutut, siis ei leia sa paremat vahendit kui muusika. Jumala sõna kõrval, üksi muusika annab hingele rahu ja rõõmu."

Mitte kõik reformaatorid ei mõistnud ega hinnanud muusikat nii kõrgelt kui Luther. Tema kaasaegne reformaator Zwingli oli andekas muusikamees ja meister mitmel instrumendil, aga oma kirikus lasi oreli hävitada, ja isegi koguduse laul jumalateenistusel oli kaua aega keelatud. Ka mitmed teised radikaalsed usupuhastuse juhtivad tegelased süüdistasid Lutherit muusika säilitamises kirikus. Neile vastas Luther: „Meeleldi näeksin ma, et igal kunstil, eriti muusikal, oleks koht jumalateenistusel, Tema teenistuses, kes on neid andnud ja loonud!"

ÕP. E. LOOTSMA

Baptisti kogudus jõuluelevuses

Jõulud Toronto Eesti Baptisti koguduses algasid juba mitmete eriringide koosviibimistega. Esimesena neist toimus misjoniringi õhtuna jõulukohase muusika ja eeskavaga 13. detsembril. Nädal hiljem kogunes pühapäevakool oma jõuluõhtut pühitsema, kus laste ja noorte ettekannetes jõululapse sündimine mitmel viisil äramärkimist leidis. Sama mõttega kogunes ka laste mänguring oma viimast mängupäeva enne pühi tähistama.

Koguduse jõululaupäeva-õhtune jumalateenistus toimus küünlavalgusega kaunistatud pühamus. Ilusa ilma tõttu oli kirikusse kogunenud rohkesti rahvast, kelle hulgas leidus palju kaugemalt saabunuid koguduse liikmete perekondlike sidemete tõttu. Jumalateenistust kaunistasid keelpillide ansambel ja segakoor, kõneles pastor K. Raid teemal: „Jeesus tunnistab iseendast" — kui valgus, kelle Isa on saatnud, kes pimeduse teod ja patu avalikuks teeb.

Jõulupüha õhtune kogunemine kandis jõululaulude õhtu nime. Esines segakoor C. Kipperi ja V. Puu juhatusel, orelil C. Kipper ja P. Kaups, klaveril Anne Alkok, ning noortekoor C. Kipperi juhatusel, klaveril Heli Leesment. Jällegi toimus õhtu küünlavalgusel ja erilise pidulikkuse andis kooride sisenemine ning lavale kogunemine lauldes: „Kõik ustavad, tulge". Ettekantud rohketest lauludest tuleks esile tõsta G.F. Händeli „Messiase" koori „Sest me Issanda Jumala arm", J. Tamvergi „Jõulupoeemi", saksalaste jõululaulu „Karja hoidmas", kus kajakoor rõdult vastas, ja „Püha öö", mis samuti kooripealsel ja rõdul lauljatega esitati.

Oma vaimulikus kõnes pastor K. Raid tõi esile Jumala õndsakstegeva armu, mis kõigile on ilmunud, et päästmist tuua, mida igaüks meist vajab.

Vana-aasta ärasaatmine toimub koguduse perekonnaõhtu raames teelaua ja vastava eeskavaga ning aastavahetuse palvusega.

K.V.

Hongkongis abiellusid jõulukuul üliõpilane Indrek Järve Torontost ja Kitty Kuan, lugupeetud hiina perekonnast Macao'st. Noorpaar kavatseb Torontosse elama asuda.

Kuno Pajula pühitseti okupeeritud Eesti peapiiskopiks

ETA teatel leidis 15. novembril aset juunikuus Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskopiks valitud Kuno Pajula ametissepühitsemise tseremoonia Tallinna Toomkirikus.

Pidulikku ametissepühitsemist juhatas Soome Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop doktor John Vikström.

Pöördudes usklike poole, kutsus Kuno Pajula üles ilmutama halastust, vastutama oma tegude eest, tegema koostööd, sõltumata inimeste usutunnistusest ja suhtumist kirikusse. Töötada viljakalt rahu ja elu säilitamise nimel Maa peal, militariseerimise vastu — see tähendab tegutseda kõigi meie hüvanguks, sõnas ta.

Ametissepühitsemise tseremooniast võtsid osa külalised: Luteriusu Kirikute Ülemaailmse Föderatsiooni peasekretär doktor G. Stålsett, kirikutegelased Rootsist, Saksamaa LV-st, Saksa DV-st, Ungarist, Slovakkiast, Austriast, Taanist ja Norrast, samuti Leningradi ja Novgorodi metropoliit, Tallinna piiskopkonna valitseja Aleksius, Armeenia kiriku ja Leedu roomakatoliku kiriku ning Eestis tegutsevate erinevate kirikute esindajad.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

EESTI MAJA SÖÖKLASSE VAJATAKSE TÖÖJÕUDU

Informatsiooniks helistage:
466-0104, või 1-705-361-2446 kollekt.

NÄDALA RISTSÕNAD

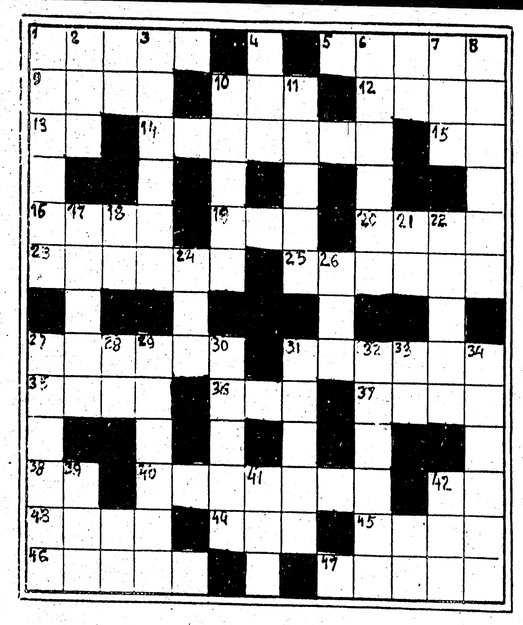

PÕIKREAD: 1. ei ole kardetav; 5. midagi pidulikku; 9. on peakohal; 10. kolm sama täishäälikut; 12. üks venitatud häälitsus; 13. kaks sama täishäälikut; 14. üks president; 15. kaks sama umbhäälikut; 16. naisenimi; 19. vanal ajal oli olemas ka tina . . .; 20. otseti olev; 23. suvitamiskoht; 25. jalanõud; 27. kaeblema; 31. abinõu valamisel; 35. võimaldan sissepääsu; 36. . . . vahe kartulipõllul; 37. tuntud linn Soomes; 38. toon; 40. midagi teatud olekus; 42. üks ebaõnnestunud eesti poliitik, — nimetähed; 43. linn Eestis; 44. soojuskeha; 45. neid avatakse; 46. . . . lähevad inimesed vahel; 47. puunõu.

PÜSTREAD: 1. eesnimi tuntud Dickensi romaani tiitlist; 2. kala. 3. katlakujuline muusika löökriist; 4. nõus!; 6. rahakotis; 7. tiksub; 8. litsumised; 10. idamaine mehenimi; 11. meeldiv; 17. lausa lööv; 18. niinimetatud; 21. kirja järelmärge; 22. vilets; 24. ettearvamus; 26. karvake; 27. saksa kindral, kelle käik Eestisse tekitas tolmu; 28. toon; 29. „Vaikselt . . " — Schuberti serenaadi algsõnad; 30. koosolekut võidakse . . .; 31. rumalat; 32. . . . pooksus; 33. tuuliumi sümbol; 34. nahkpaik jalatsi tallal; 39. mis möödus; 41. valgus; 42. pole . . . — väärtuseta.

(Koostanud R.)

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. kavandamine; 11. alane; 12. tuhal; 13. kale; 14. nil; 16. ahel; 18. ETA; 19. odral; 21. Ava; 22. S(alme) E(kbaum); 23. hii; 24. saa; 26. ii; 27. kreem; 30. igale; 32. elutarkus; 35. rivi; 36. Ole; 37. luud; 38. isamaalised; 41. Kalev; 43. aiast; 45. or; 46. vae; 48. SOS; 49. A(rtur) A(dson); 50. Nat; 52. rehad; 54. Aav; 55. Daam; 57. fil.; 58. Esra; 59. luule, 61. marud; 63. ilulugemine.

PÜSTREAD: 1. kaater; 2. alla; 3. vae; 4. An; 5. nendi; 6. atlas; 7. mu; 8. iha; 9. Naha; 10. elevil; 13. keskerakond; 15. ir; 17. laiendatava; 19. oimu; 20. laik; 23. helisev; 25. aguleis; 28. Eevil; 29. Kalam; 31. asuda; 33. Tom; 34. Rei; 39. avar; 40. saod; 42. Araali; 44. Saarde; 47. eefeu; 48. Salme; 51. Taul; 53. hi; 54. asun; 56. muu; 58. eri; 60.II; 62. am.